Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2026/4113

29.7.2026

KOMUNIKAT KOMISJI

Wytyczne dotyczące art. 26 rozporządzenia (UE) 2024/1735 w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1724

(C/2026/4113)

SPIS TREŚCI

Strona

1. WPROWADZENIE 2
2. ZAKRES ART. 26 AKTU W SPRAWIE PRZEMYSŁU NEUTRALNEGO EMISYJNIE 3
   - 2.1. Aukcje objęte zakresem NZIA 3
   - 2.2. Zwolnienia i przepisy szczególne 5
3. MODEL AUKCJI, W TYM KRYTERIA POZACENOWE 8
4. SPECYFIKACJA I OCENA KRYTERIÓW POZACENOWYCH 11
   - 4.1. Odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej 12
   - 4.2. Cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo danych 13
   - 4.3. Zdolność do pełnej i terminowej realizacji projektu 15
   - 4.4. Wkład w odporność 16
   - 4.5. Wkład w zrównoważony rozwój 20

Załącznik 1: Schemat kryterium odporności 22

Załącznik 2: Przykład instalacji fotowoltaicznych zgodnych z NZIA na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego 23

Załącznik 3: Przykład turbiny lądowej zgodnej z NZIA na podstawie art. 7 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego . 24

1. **WPROWADZENIE**

Kryteria pozacenowe na aukcjach mających na celu wdrażanie odnawialnych źródeł energii są ważne dla zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw i unijnej produkcji technologii neutralnych emisyjnie oraz dla przyciągnięcia do Europy dalszych czystych inwestycji. W rozporządzeniu (UE) 2024/1735 w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniającym rozporządzenie (UE) 2018/1724 (zwanym dalej „aktem w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie", NZIA) ([1]) ustanowiono przepisy dotyczące kryteriów pozacenowych na aukcjach, które to kryteria ustanawiają nowy model aukcji energii ze źródeł odnawialnych w UE. Model ten uwzględnia szersze korzyści społeczne wykraczające poza cenę przy ocenie ofert, w tym bezpieczeństwo dostaw, ochronę środowiska i silniejszy łańcuch dostaw.

W raporcie Draghiego ([2]) podkreślono znaczenie kryteriów pozacenowych między innymi dla zwiększenia integracji systemu, promowania innowacji i zachęcania do zwiększania odporności. W raporcie tym stwierdzono również, że wytyczne Komisji będą miały istotne znaczenie we wspieraniu państw członkowskich w jasnym określaniu i stosowaniu kryteriów ([3]). Niniejszy komunikat stanowi bezpośrednią odpowiedź na te ambicje, ponieważ wspiera zrozumienie kryteriów pozacenowych określonych w art. 26 NZIA i przedstawia praktyczne spostrzeżenia w celu ułatwienia ich spójnego i skutecznego stosowania w całej UE.

Aukcje energii ze źródeł odnawialnych („aukcje") to mechanizm konkurencyjnych procedur przetargowych wspierających produkcję lub zużycie energii ze źródeł odnawialnych. Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych znacznie ułatwiły aukcje organizowane przez państwa członkowskie. Aukcje te mogą obejmować pomoc państwa. W ramach aukcji mogą zostać przyznane prawa na rzecz podmiotu realizującego projekt do jego realizacji w określonym miejscu lub wsparcie publiczne na realizację projektów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, lub obie formy pomocy. Aukcje umożliwiły państwom członkowskim określenie w sposób konkurencyjny poziomu wsparcia finansowego na rzecz technologii opartych na energii odnawialnej. Odegrały one również zasadniczą rolę w optymalizacji poziomu wsparcia publicznego ([4]). W związku z tym w znacznym stopniu przyczyniają się one do przyspieszenia przejścia z paliw kopalnych na odnawialne źródła energii w UE. Poprzez włączenie kryteriów pozacenowych do modelu aukcji państwa członkowskie mogą promować różne cele polityki i odpowiednio nagradzać projekty, które wyróżniają się na podstawie kryteriów jakościowych innych niż cena.

W art. 26 NZIA zobowiązano państwa członkowskie do uwzględnienia niektórych kryteriów pozacenowych w odniesieniu do co najmniej 30 % wolumenu sprzedawanego na aukcji rocznie lub, alternatywnie, do co najmniej 6 gigawatów rocznie na państwo członkowskie w ramach aukcji mających na celu wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych ([5]). Przepis ten stosuje się od dnia 30 grudnia 2025 r.

W rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2025/1176 („rozporządzenie wykonawcze") z dnia 23 maja 2025 r. określającym kryteria wstępnej kwalifikacji i kryteria udzielenia zamówienia w odniesieniu do aukcji na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych doprecyzowano kryteria pozacenowe określone w art. 26 NZIA ([6]). Rozporządzenie to ułatwia opracowywanie i stosowanie tych kryteriów oraz zapewnia jednolitość w całej Unii, a jednocześnie oferuje państwom członkowskim wystarczającą elastyczność.

Niniejszy komunikat ma służyć wyłącznie jako wytyczne do celów wspierania państw członkowskich we wdrażaniu art. 26 NZIA. Moc prawną ma tylko tekst aktów ustawodawczych UE. Wiążącej wykładni rozporządzenia może dokonywać wyłącznie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (Dz.U. L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

([2]) M. Draghi (2024), *The Future of European Competitiveness* [Przyszłość europejskiej konkurencyjności], Bruksela: Komisja Europejska. Dokument dostępny pod adresem: Raport Draghiego na temat konkurencyjności UE (dostęp w dniu: 12.3.2026).

([3]) „Wytyczne Komisji będą miały kluczowe znaczenie dla wspierania państw członkowskich w określaniu i stosowaniu jasnych, przejrzystych i porównywalnych kryteriów, które są łatwo dostępne, łatwe do stosowania i pomiaru." – raport Draghiego.

([4]) Zalecenie Komisji z dnia 13 maja 2024 r. w sprawie modelu aukcji energii ze źródeł odnawialnych (C(2024) 2650).

([5]) Próg wynoszący 30 % należy obliczać przy użyciu podobnego wskaźnika dla całego wolumenu sprzedawanego na aukcji, niezależnie od tego, czy chodzi o moc, czy o wytwarzanie.

([6]) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/1176 z dnia 23 maja 2025 r. określające kryteria wstępnej kwalifikacji i kryteria udzielenia zamówienia w odniesieniu do aukcji na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

Niniejszy komunikat nie obejmuje aukcji na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, które są przeprowadzane zgodnie z przepisami UE dotyczącymi zamówień publicznych ([7]), ani innych form interwencji publicznej. Zagadnienia te omówiono w oddzielnych komunikatach Komisji, które zawierają wytyczne dotyczące odpowiednio art. 25 ([8]) i 28 ([9]) NZIA.

2. ZAKRES ART. 26 AKTU W SPRAWIE PRZEMYSŁU NEUTRALNEGO EMISYJNIE

2.1. Aukcje objęte zakresem NZIA

Art. 26 NZIA obejmuje:

1) *Aukcje dotyczące technologii wymienionych w art. 4 ust. 1 lit. a)–j), które są technologiami energii odnawialnej*

Zgodnie z art. 26 ust. 1 kryteria pozacenowe należy uwzględnić w aukcjach dotyczących technologii, które spełniają dwa warunki: 1) technologie wymieniono w art. 4 ust. 1 lit. a)–j); oraz 2) technologie kwalifikują się jako technologie energii odnawialnej. W art. 3 ust. 3 NZIA **„technologie energii odnawialnej"** zdefiniowano jako technologie, które pozwalają wytwarzać energię ze źródeł odnawialnych. W tym przypadku „energia ze źródeł odnawialnych" jest zgodna z definicją zawartą w art. 2 pkt 1 dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii ([10]). W dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii zdefiniowano energię ze źródeł odnawialnych jako „energię z odnawialnych, niekopalnych źródeł, czyli energię wiatru, energię słoneczną (słoneczną termiczną i fotowoltaiczną) i energię geotermalną, energię z otoczenia, energię pływów i fal oraz inną energię oceanów, hydroenergię, biomasę, gaz składowiskowy, gaz z oczyszczalni ścieków i biogaz".

Na podstawie tych warunków przedmiotowe technologie są wymienione w przypisie 2 do rozporządzenia wykonawczego i obejmują:

— technologie energii słonecznej, w tym technologie fotowoltaiczne, technologie słonecznej termicznej energii elektrycznej i słonecznej energii termicznej;

— technologie lądowej energii wiatrowej i energii z morskich źródeł odnawialnych;

— technologie pomp ciepła i energii geotermicznej;

— technologie wodorowe, w tym elektrolizery i ogniwa paliwowe, jeżeli wykorzystuje się je do produkcji energii odnawialnej;

— technologie zrównoważonego biogazu i biometanu;

— technologie zrównoważonych paliw alternatywnych, które stanowią technologie paliw odnawialnych.

Następujących technologii wymienionych w art. 4 ust. 1 lit. a)–j) NZIA **nie uznaje się za technologie energii odnawialnej** i w związku z tym nie są one objęte zakresem art. 26 NZIA: c) technologie baterii i magazynowania energii ([11]); g) technologie CCS; h) technologie sieci elektroenergetycznej, w tym technologie ładowania elektrycznego w transporcie i technologie służące cyfryzacji sieci; i) technologie energii pochodzącej z rozszczepienia jądrowego, w tym technologie jądrowego cyklu paliwowego.

„**Technologie wodorowe**", takie jak elektrolizery i ogniwa paliwowe, są neutralne pod względem tego, czy produkowany przez nie wodór jest odnawialnym źródłem energii. Technologie wodorowe wchodzą zatem w zakres art. 26 NZIA tylko wtedy, gdy są wykorzystywane do produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Nie oznacza to, że państwa członkowskie nie mogą stosować art. 26 do aukcji mających na celu wsparcie technologii wodorowych, które mogą być również

([7]) Dyrektywa 2009/81/WE, dyrektywa 2014/23/UE, dyrektywa 2014/24/UE lub dyrektywa 2014/25/UE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([8]) Miejsce na odniesienie do wytycznych dotyczących art. 25 NZIA.

([9]) Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące wdrożenia art. 28 rozporządzenia (UE) 2024/1735 w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1724 (NZIA) (Dz.U. C, C/2026/123, 7.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/123/oj).

([10]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

([11]) Należy jednak zauważyć, że technologie baterii i magazynowania energii mogą być mimo to promowane poprzez zastosowanie kryterium integracji systemu energetycznego.

wykorzystywane do produkcji wodoru nieodnawialnego zgodnie z dyrektywą w sprawie odnawialnych źródeł energii. Do celów obliczenia minimalnego progu wolumenu uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji, który musi być zgodny z wymogami określonymi w art. 26 NZIA, nie można jednak uwzględniać wodoru niepochodzącego ze źródeł odnawialnych. „**Zrównoważone paliwa alternatywne**", zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 7 NZIA, oznaczają zrównoważone paliwa lotnicze, syntetyczne niskoemisyjne paliwa lotnicze lub wodór dla lotnictwa zdefiniowane w art. 3 pkt 7, 13 lub 17 rozporządzenia (UE) 2023/2405 przeznaczone dla sektora lotnictwa lub paliwa przeznaczone dla sektora morskiego określone zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) 2023/1805. Ponieważ definicja ta obejmuje paliwa pochodzące z nieodnawialnego źródła energii, należy doprecyzować, że jedynie technologie zrównoważonych paliw alternatywnych wykorzystywane do produkcji energii odnawialnej są objęte zakresem art. 26 NZIA. Zrównoważone paliwa alternatywne, które są również odnawialne i wchodzą w zakres przedmiotowego artykułu, obejmują zatem: biopaliwa i paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego (RFNBO) wykorzystywane w lotnictwie oraz biopaliwa, biogaz i paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego wykorzystywane w przemyśle morskim.

Ponadto technologie energii wodnej, biomasy, pozyskiwania gazu składowiskowego i gazu z oczyszczalni ścieków, energii dyfuzji oraz technologie energii otoczenia inne niż pompy ciepła nie są objęte zakresem art. 26, ponieważ nie są wymienione w art. 4 ust. 1 lit. a)–j) NZIA.

Aukcje obejmujące wiele technologii (tj. aukcje mające na celu wdrożenie kilku technologii) są objęte art. 26, jeżeli co najmniej jedna z technologii objętych zakresem aukcji jest technologią energii odnawialnej objętą tym artykułem. W przypadku aukcji dotyczących wielu technologii, z których wszystkie są objęte zakresem art. 26 (np. technologii energii wiatrowej i technologii fotowoltaicznych), przepisy art. 26 mają zastosowanie do wszystkich technologii. W przypadku aukcji, w których tylko jedna lub więcej kwalifikujących się technologii jest objętych zakresem art. 26 (np. technologie fotowoltaiczne w połączeniu z technologiami magazynowania), art. 26 ma zastosowanie wyłącznie do komponentu dotyczącego energii odnawialnej. W związku z tym przy sprawdzaniu zgodności z obowiązkami określonymi w art. 26 uwzględni się wyłącznie zdolność aukcji poświęconej technologii energii odnawialnej. Państwa członkowskie mogą jednak zdecydować o rozszerzeniu stosowania kryteriów pozacenowych na komponent dotyczący magazynowania. Ponadto, chociaż technologie baterii i magazynowania nie są objęte bezpośrednio zakresem art. 26, państwa członkowskie mogą nadal wspierać ich wdrażanie, stosując kryterium integracji systemu energetycznego wśród wariantów przedstawionych w kontekście zrównoważonego rozwoju.

2) *do co najmniej 30 % wolumenu sprzedawanego na aukcji rocznie na państwo członkowskie lub, alternatywnie, do co najmniej 6 gigawatów rocznie na państwo członkowskie na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych*

Wolumen sprzedawany na aukcji mierzy się na podstawie mocy lub wytwarzania instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, które mają być wspierane w ramach aukcji. Próg 30 % należy obliczać przy użyciu podobnego wskaźnika dla całego wolumenu sprzedawanego na aukcji, niezależnie od tego, czy opiera się on na mocy, czy na wytwarzaniu, i oblicza się go na podstawie całkowitego wolumenu sprzedawanego na aukcji w odniesieniu do wszystkich technologii energii odnawialnej (a zatem nie dla każdej technologii energii odnawialnej oddzielnie).

„Rocznie" odnosi się do lat kalendarzowych, co oznacza, że państwa członkowskie będą musiały zapewnić, aby co najmniej 30 % wolumenu sprzedawanego na aukcji na państwo członkowskie w każdym roku kalendarzowym, począwszy od 2026 r. (lub alternatywnie co najmniej 6 gigawatów sprzedawanych na aukcji rocznie), spełniało wymogi art. 26 NZIA. Datą właściwą dla obliczenia wolumenu sprzedawanego na aukcji rocznie jest data opublikowania aukcji, a nie data udzielenia zamówienia. Na przykład jeżeli aukcja zostanie opublikowana w listopadzie 2026 r., a ogłoszenie wyników aukcji nastąpi w maju 2027 r., wolumen aukcji zalicza się do roku, w którym opublikowano aukcję – w tym przypadku do roku kalendarzowego 2026.

To, czy aukcja jest objęta zakresem art. 26, zależy od celu aukcji. Art. 26 ma zastosowanie do aukcji zdefiniowanych w art. 3 pkt 27 NZIA, tj. aukcji zaprojektowanych jako mechanizmy konkurencyjnych procedur przetargowych wspierających produkcję lub zużycie energii ze źródeł odnawialnych, które to procedury nie są objęte zakresem dyrektyw w sprawie zamówień publicznych ([12]). Aukcje, które nie wchodzą w zakres tej definicji, tj. aukcje ograniczone do udzielenia licencji lub koncesji na korzystanie z dna morskiego bez wspierania produkcji lub zużycia energii ze źródeł odnawialnych, są wyłączone z zakresu stosowania art. 26 NZIA. Dotyczy to również państw członkowskich, które najpierw przeprowadzają aukcję w celu przyznania praw do dzierżawy i rozwoju, a następnie przeprowadzają aukcję w celu zapewnienia wsparcia finansowego.

([12]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE lub dyrektywa 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE.

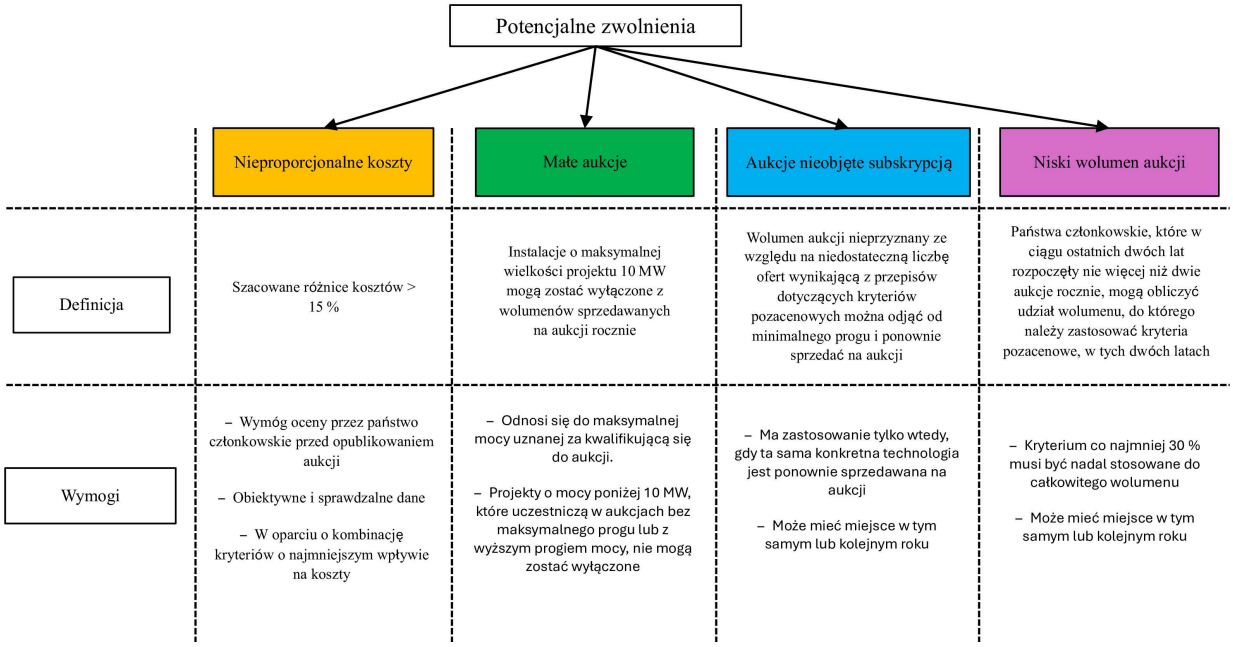
Przy wspieraniu technologii neutralnych emisyjnie nie można pokrywać tych samych kosztów dwukrotnie. Nie jest zatem możliwa sytuacja, w której zastosowanie mają zarówno art. 26, jak i art. 28 NZIA ([13]).

2.2. **Zwolnienia i przepisy szczególne**

W art. 26 NZIA przewidziano elastyczność przysługującą państwom członkowskim w zakresie zwalniania niektórych aukcji z obowiązku uwzględniania kryteriów pozacenowych oraz wyłączania tych aukcji z obliczania wolumenów sprzedawanych na aukcji, w podziale na lata i państwa członkowskie, w celu obliczenia obowiązku wynoszącego 30 % lub 6 GW, o którym mowa w art. 26 ust. 7, pod pewnymi warunkami. Warunki te opisano w art. 26 ust. 5, 10 i 11 NZIA i podsumowano na rys. 1.

Rys. 1

Podsumowanie zwolnień

([13]) Jeżeli państwo członkowskie przyznaje pomoc inwestycyjną lub operacyjną na instalacje fotowoltaiczne w drodze aukcji, w art. 26 NZIA dopuszcza się stosowanie kryteriów określonych w NZIA jako:
— kryteria kwalifikowalności: lub
— kryteria udzielenia zamówienia (tj. w celu przyznania większej liczby punktów na rzecz projektów spełniających kryteria określone w NZIA na aukcji).
Na przykład w przypadku wsparcia przyznanego na energię fotowoltaiczną tych samych kosztów kwalifikowalnych (kosztów nabycia energii fotowoltaicznej) nie można pokryć z wykorzystaniem innego środka wsparcia. W związku z tym energii fotowoltaicznej nie można wspierać za pomocą odrębnego środka pomocy inwestycyjnej (na przykład poprzez przyznanie dodatkowej rekompensaty finansowej na podstawie art. 28 NZIA).
Jeżeli państwo członkowskie przyznaje pomoc inwestycyjną na nabycie energii fotowoltaicznej poza aukcją (np. na podstawie intensywności pomocy), art. 28 NZIA zezwala na:
— stosowanie kryteriów pozacenowych jako kryteriów kwalifikowalności; lub
— przyznanie dodatkowej rekompensaty finansowej za energię fotowoltaiczną zgodną z NZIA w granicach intensywności pomocy określonych w odpowiednich zasadach pomocy państwa. Granice intensywności pomocy, o których mowa, określa się na podstawie mających zastosowanie przepisów ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych, ram pomocy państwa na potrzeby Paktu dla czystego przemysłu lub Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią (CEEAG).
Tych samych kosztów kwalifikowalnych nie można pokrywać w ramach więcej niż jednego środka wsparcia. Oznacza to, że w przypadku pomocy inwestycyjnej przyznanej w odniesieniu do energii fotowoltaicznej poza aukcją (np. przez przyznanie dodatkowej rekompensaty finansowej na podstawie art. 28 NZIA) nie można otrzymać wsparcia na pokrycie tych samych kosztów kwalifikowalnych (kosztów nabycia energii fotowoltaicznej) w ramach innego środka wsparcia, jeżeli na przykład pomoc zostałaby przyznana w drodze aukcji (niezależnie od tego, czy aukcja jest objęta zakresem art. 26 NZIA).
W przypadku przyznania wsparcia nie jest zatem możliwa sytuacja, w której zastosowanie mają zarówno art. 26, jak i art. 28 NZIA.

2.2.1. *Nieproporcjonalne koszty aukcji*

Art. 26 ust. 5 NZIA stanowi, że państwa członkowskie nie powinny być zobowiązane do uwzględniania w swoich aukcjach kryteriów pozacenowych określonych w ust. 1, jeżeli zastosowanie tych kryteriów wiązałoby się dla nich z nieproporcjonalnymi kosztami.

Zgodnie z tym przepisem szacowane różnice kosztów przekraczające 15 % na aukcję można uznać za nieproporcjonalne.

Należy wyjaśnić, że termin „szacowane różnice kosztów" nie odnosi się do różnic w kosztach poszczególnych technologii sprzedawanych na aukcji – takich jak produkty końcowe lub komponenty – lecz raczej do kosztów aukcji, tj. kosztów poniesionych przez państwo członkowskie w wyniku zastosowania kryteriów pozacenowych, zarówno pod względem większego wsparcia udzielanego zwycięzcom aukcji, jak i niższych dochodów pochodzących z aukcji. Państwo członkowskie musi ocenić nieproporcjonalne koszty przed opublikowaniem aukcji. Można to wykazać tylko wtedy, gdy państwo członkowskie przedstawi obiektywne i weryfikowalne dane wskazujące, że zastosowanie tych kryteriów pozacenowych doprowadziłoby do różnic kosztów przekraczających 15 % między aukcją przeprowadzaną z zastosowaniem tych kryteriów pozacenowych a aukcją bez kryteriów pozacenowych dla danej technologii. „Obiektywne i sprawdzalne dane" oznaczają, że aby zastosować tę klauzulę, państwa członkowskie musiałyby przedstawić dane oparte na dokładnej analizie rynku wykazującej, że zastosowanie przedmiotowych kryteriów zwiększyłoby koszt projektów zgłaszanych w przetargu do poziomu prowadzącego do nieproporcjonalnych kosztów w porównaniu z kontrfaktyczną analizą kosztów, gdyby nie zastosowano kryteriów pozacenowych określonych w art. 26. Jako punkt odniesienia można wykorzystać koszt ostatnich aukcji, biorąc pod uwagę inne czynniki, takie jak inflacja, koszt kapitału lub ograniczenia w łańcuchu dostaw, które również mogą mieć wpływ na koszt aukcji. Dane muszą być możliwe do sprawdzenia, a tym samym należy poinformować zainteresowane strony o analizie przeprowadzonej przez państwo członkowskie oraz należy udostępnić dane bazowe tym z nich, które wyrażą tym zainteresowanie.

Ponieważ państwa członkowskie dysponują pewnym stopniem elastyczności w stosowaniu kryteriów pozacenowych, w tym na przykład mogą stosować niektóre z tych kryteriów jako kryteria udzielenia zamówienia i mogą przypisywać tym kryteriom niską wagę, szacowana różnica kosztów musi opierać się na kombinacji i zestawieniu kryteriów, która to kombinacja i które to zestawienie mają najmniejszy możliwy wpływ na koszty. Jeżeli ten najniższy poziom stosowania kryteriów prowadzi do szacowanych różnic kosztów przekraczających 15 %, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu kryteriów pozacenowych określonych w art. 26.

2.2.2. *Zwolnienie w odniesieniu do małych aukcji*

Art. 26 ust. 10 NZIA zezwala na wykluczenie aukcji dla instalacji o maksymalnej wielkości projektu wynoszącej 10 MW z obliczania wolumenów sprzedawanych na aukcji rocznie na państwo członkowskie w celu obliczenia obowiązku wynoszącego 30 % lub 6 GW, o którym mowa w art. 26 ust. 7. Małe państwa członkowskie często otrzymują oferty wyłącznie w ramach małych projektów ze względu na ograniczoną dostępność gruntów. Celem tego przepisu jest zatem uniknięcie sytuacji, w której małe projekty, często realizowane przez mikroprzedsiębiorstwa lub małe lub średnie przedsiębiorstwa, byłyby nadmiernie obciążone obowiązkiem stosowania kryteriów, których mogłyby nie być w stanie spełnić.

Próg 10 MW nie odnosi się do maksymalnego całkowitego wolumenu aukcji, lecz do maksymalnej mocy projektów uznanych za kwalifikowalne w ramach aukcji. Oznacza to, że projektów o mocy poniżej 10 MW, które uczestniczą w aukcji bez maksymalnego progu mocy lub z wyższym progiem mocy, nie można zwolnić ze stosowania kryteriów pozacenowych określonych w art. 26.

2.2.3. *Zwolnienie w odniesieniu do aukcji nieobjętych subskrypcją*

W art. 26 ust. 10 NZIA przewidziano również zwolnienie w odniesieniu do aukcji nieobjętych subskrypcją. Jeżeli aukcja dotycząca konkretnej technologii, do której zastosowano kryteria pozacenowe, nie została objęta subskrypcją, niewystarczający udział wolumenu aukcji może zostać wyłączony ze stosowania przepisów dotyczących kryteriów pozacenowych.

Uważa się, że aukcja nie jest objęta subskrypcją, jeżeli oferty złożone w odniesieniu do tej aukcji obejmują wolumen niższy od całkowitego wolumenu zdolności produkcji sprzedawanego na aukcji. W praktyce oznacza to, że można odliczyć wolumen aukcji, który nie został przyznany, od obliczeń dotyczących obowiązkowego minimalnego progu wynoszącego 30 % wolumenu (lub 6 GW) sprzedawanego rocznie na aukcji na państwo członkowskie, jak określono w art. 26 ust. 7, i że można go ponownie sprzedać na aukcji w tym samym roku lub w kolejnym roku. Ma to jednak zastosowanie tylko w przypadku ponownej sprzedaży na aukcji tej samej konkretnej technologii. Na przykład niewystarczający wolumen aukcji dotyczącej morskiej energii wiatrowej można wyłączyć z obliczania progu 30 % jedynie poprzez odjęcie go od kolejnej aukcji dotyczącej morskiej energii wiatrowej.

Na przykład jeżeli państwo członkowskie sprzeda na aukcji łączny wolumen 1 GW w 2026 r., co najmniej 300 MW musi być zgodne z przepisami NZIA. Jeżeli w 2026 r. 100 MW pozostanie nieobjętych subskrypcją, wolumen ten można ponownie sprzedać na aukcji w dowolnym momencie bez udziału w całkowitym wolumenie aukcji. Na przykład jeżeli 1 GW zostanie sprzedany na aukcji w 2027 r., co najmniej 270 MW musi być zgodne z NZIA (tj. 30 % z 900 MW po odjęciu nieobjętych subskrypcją 100 MW od 2026 r.).

2.2.4. *Zwolnienie w odniesieniu do niskiego wolumenu aukcji*

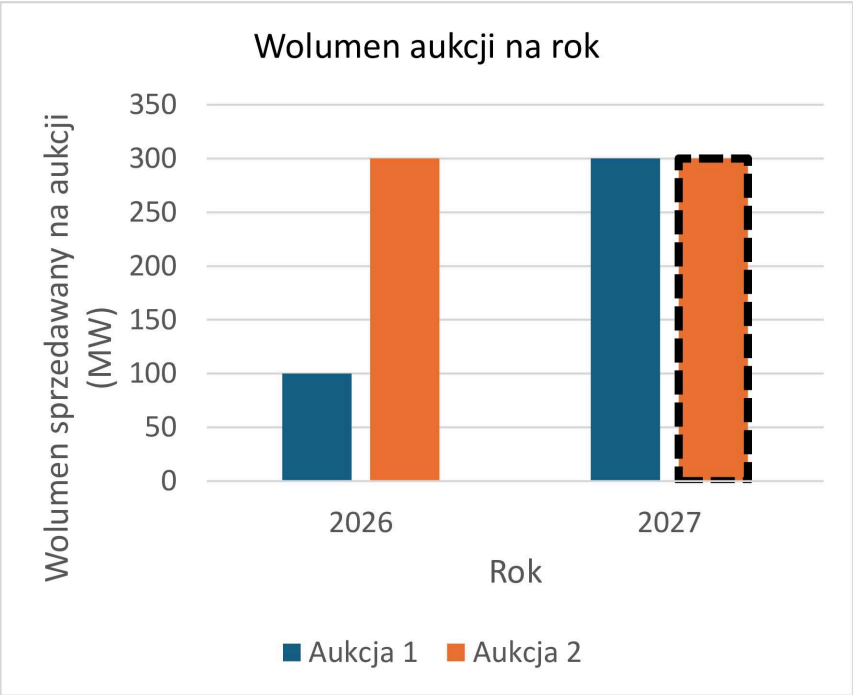
Aby ułatwić państwom członkowskim o niskim wolumenie aukcji wdrożenie obowiązku spełnienia kryteriów pozacenowych, w art. 26 ust. 11 NZIA przewidziano elastyczność w zakresie czasowego stosowania obowiązkowego progu 30 %. Chociaż obowiązek ustalenia kryteriów pozacenowych ma zwykle zastosowanie do 30 % wolumenów sprzedawanych na aukcji w danym roku, państwa członkowskie, które w ciągu poprzednich dwóch lat rozpoczęły nie więcej niż dwie aukcje rocznie, mogą obliczyć udział aukcji, do których mają zastosowanie przepisy dotyczące kryteriów pozacenowych, w tym dwuletnim okresie zamiast w ujęciu rocznym. Oznacza to na przykład, że państwa członkowskie objęte tym szczególnym przepisem mogą zdecydować o stosowaniu kryteriów pozacenowych określonych w art. 26 nie do aukcji publikowanych w danym roku, lecz do aukcji publikowanych wyłącznie w kolejnym roku, lub o stosowaniu kryteriów pozacenowych do udziału niższego niż 30 % wolumenu aukcji w danym roku i do wyższego udziału w kolejnym roku, pod warunkiem że kryteria te mają zastosowanie do 30 % całkowitego wolumenu sprzedawanego na aukcji w okresie dwóch lat. W poniższej tabeli przedstawiono konkretny przykład takiej sytuacji:

Aukcje (w 2026 i 2027 r.)	Rok	Wolumen sprzedawany na aukcji
Aukcja nr 1	2026	100 MW
Aukcja nr 2	2026	300 MW
Aukcja nr 3	2027	300 MW
Aukcja nr 4	2027	300 MW
Ogółem		1 000 MW/1 GW

Minimalny wolumen sprzedawany na aukcji, który musi być zgodny z przepisami art. 26 NZIA, wynosi zatem: 30 % z 1 000 MW = 300 MW. Oznacza to, że jeżeli aukcja nr 4 w 2027 r. będzie zgodna z wymogami NZIA, osiągnięty zostanie minimalny próg dla aukcji zgodnych z NZIA.

RYS. 2

Dystrybucja aukcji o niskiej wartości

Całkowity wolumen w okresie dwóch lat = 100 + 300 + 300 + 300 = 1 000 MW/1 GW

Minimalny wolumen, który musi być zgodny z przepisami NZIA = 30 % z 1 000 MW = 300 MW

Jeżeli druga aukcja w 2027 r. (przedstawiona) jest zgodna z wymogami NZIA, minimalny próg dla aukcji zgodnych z NZIA zostaje zatem osiągnięty.

3. MODEL AUKCJI, W TYM KRYTERIA POZACENOWE

W art. 26 NZIA określono przepisy dotyczące opracowywania aukcji na potrzeby wdrażania energii ze źródeł odnawialnych. Wprowadzono w nim wymóg stosowania określonych kryteriów pozacenowych – takich jak kryteria wstępnej kwalifikacji, kryteria udzielenia zamówienia lub połączenie obu tych kryteriów – przy opracowywaniu aukcji krajowych.

— **Kryteria wstępnej kwalifikacji** to minimalne wymogi, które potencjalny oferent musi spełnić, aby kwalifikować się do udziału w aukcji lub procedurze przetargowej. Kryteria wstępnej kwalifikacji są zatem kryterium uzyskania wyniku pozytywnego/negatywnego i jako takie mogą służyć jako skuteczny instrument wyboru w celu zapewnienia, aby w ocenie uwzględniono następnie wyłącznie oferentów spełniających kryteria wstępnej kwalifikacji.

— **Kryteria udzielenia zamówienia** są kryteriami stosowanymi do oceny i porównania złożonych ofert i służą jako podstawa wyboru zwycięskiej oferty.

— Można zastosować **połączenie zarówno kryteriów wstępnej kwalifikacji, jak i kryteriów udzielenia zamówienia**, np. stosując niektóre wymogi dotyczące konkretnego kryterium jako kryteria wstępnej kwalifikacji, a inne wymogi jako kryteria udzielenia zamówienia.

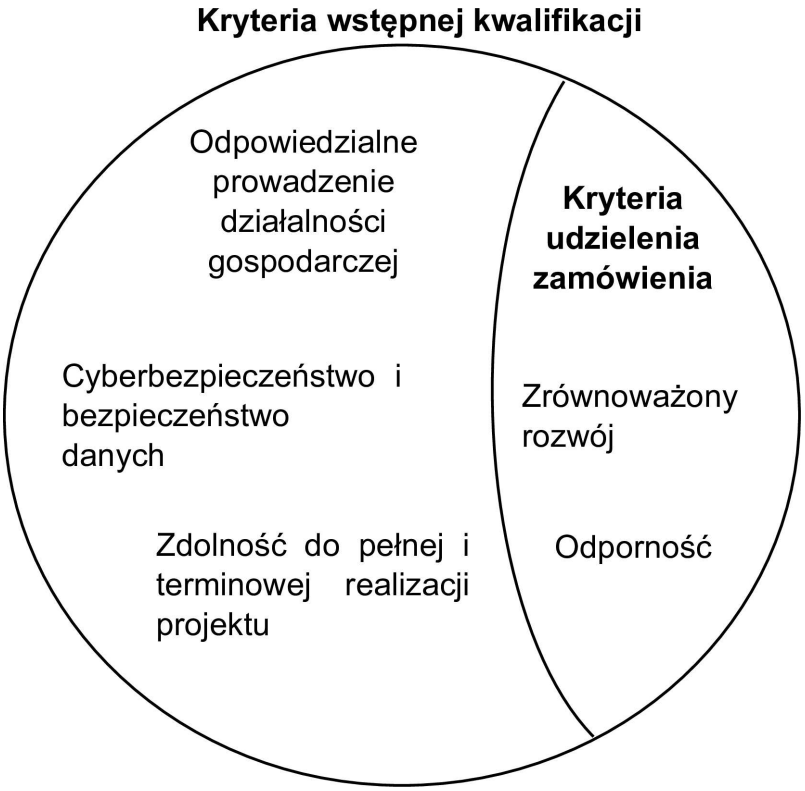
W art. 26 ust. 1 NZIA zobowiązano państwa członkowskie do uwzględnienia następujących kryteriów przy przygotowywaniu swoich aukcji:

„a) ***kryteria wstępnej kwalifikacji*** *związane: (i) z odpowiedzialnym prowadzeniem działalności gospodarczej; (ii) z cyberbezpieczeństwem i bezpieczeństwem danych; oraz (iii) ze zdolnością do pełnej i terminowej realizacji projektu;*

b) ***kryteria wstępnej kwalifikacji lub kryteria udzielenia zamówienia*** *służące ocenie wkładu aukcji w zrównoważony rozwój i odporność […]”*

Rys. 3

Kryteria wstępnej kwalifikacji i kryteria udzielenia zamówienia

Trzy kryteria pozacenowe wymienione w lit. a) – odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej, cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo danych oraz zdolność do pełnej i terminowej realizacji projektu – należy zatem uwzględnić w modelu aukcji jako kryteria wstępnej kwalifikacji. Z drugiej strony państwa członkowskie mają swobodę ustalania obowiązkowych kryteriów pozacenowych związanych z odpornością i zrównoważonym rozwojem jako kryteriów wstępnej kwalifikacji, kryteriów udzielenia zamówienia lub połączenia obu tych kryteriów (zob. przykład w sekcji 4.4). Daje to organom publicznym elastyczność w dostosowywaniu modelu aukcji i struktury kryteriów pozacenowych do ich szczególnych wymogów.

Zgodnie z art. 26 ust. 2 akapit ostatni państwa członkowskie mogą stosować dodatkowe kryteria pozacenowe wykraczające poza kryteria wymienione w art. 26 ust. 2.

Państwa członkowskie, stosując kryteria pozacenowe określone w art. 26 NZIA, przestrzegają przepisów tego artykułu oraz specyfikacji dotyczących tych kryteriów określonych w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2025/1176. Państwa członkowskie nie mogą, o ile nie zostaną wyraźnie do tego upoważnione, odstąpić od stosowania wymogów określonych w rozporządzeniu wykonawczym, a kryteria pozacenowe określone w ich aukcjach muszą być zgodne z tymi wymogami.

Na przykład stosując kryterium odporności, państwa członkowskie nie powinny nakładać bardziej rygorystycznych wymogów w zakresie odporności niż wymogi określone w rozporządzeniu wykonawczym. Ponieważ art. 7 rozporządzenia wykonawczego zawiera wymóg, zgodnie z którym w celu zapewnienia spełnienia kryterium odporności przez technologie fotowoltaiczne co najmniej cztery główne konkretne komponenty wybrane przez oferentów ([14]) nie mogą pochodzić z państwa trzeciego, od którego UE jest zależna, państwa członkowskie nie mogą zmienić tego wymogu na trzy lub pięć głównych konkretnych komponentów. Jeżeli jednak odporność stosuje się jako kryterium udzielenia zamówienia, państwa członkowskie mają możliwość, zgodnie z motywem 9 rozporządzenia wykonawczego, przyznania dodatkowych punktów (oprócz punktów przyznawanych, jeżeli spełnione są minimalne wymogi określone w art. 7 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)–f)) za przekroczenie minimalnych wymogów w zakresie odporności. Nie pozwala to jednak na jakąkolwiek zmianę kryteriów pozacenowych dotyczących odporności wymienionych i określonych w rozporządzeniu wykonawczym.

([14]) Komponenty te są wymienione w wykazie produktów końcowych i głównych konkretnych komponentów określonym w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2025/1178.

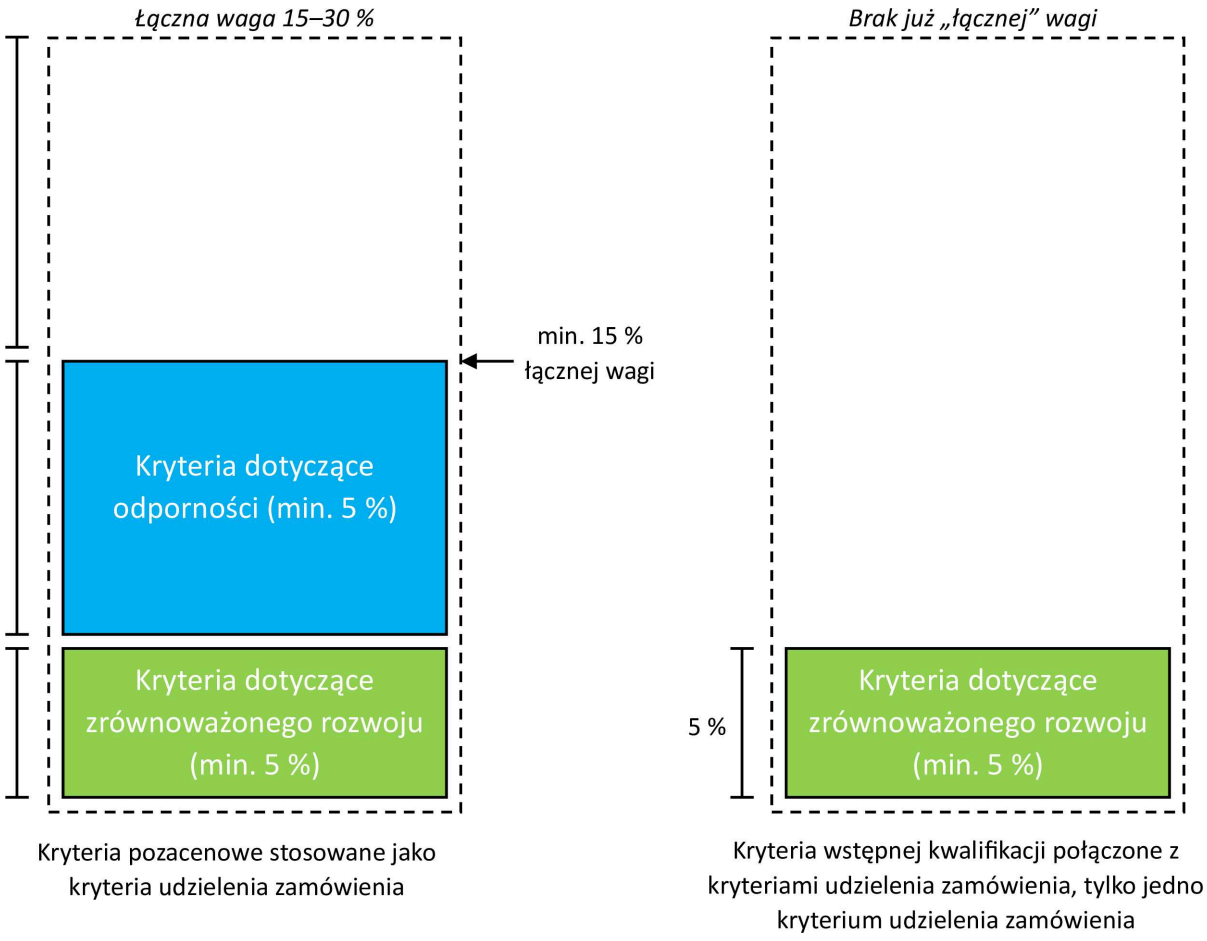
Jak wyjaśniono w motywie 9 rozporządzenia wykonawczego „Podejmując decyzję o zastosowaniu odporności jako kryterium wstępnej kwalifikacji lub kryterium udzielenia zamówienia w odniesieniu do technologii neutralnych emisyjnie lub ich głównych konkretnych komponentów, właściwe organy powinny wziąć pod uwagę poziom zależności Unii od państwa trzeciego w odniesieniu do tej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównego konkretnego komponentu, dostępność alternatywnych źródeł dostaw oraz możliwy wpływ stosowania odporności jako kryterium wstępnej kwalifikacji zamiast kryterium udzielenia zamówienia na dostawy tego głównego konkretnego komponentu." Aby zapewnić odpowiednie uwzględnienie tych kwestii w modelu aukcji, państwa członkowskie powinny unikać negatywnego wpływu na konkurencyjność procedury przetargowej oraz powinny określić i ocenić kryteria w sposób obiektywny, przejrzysty i niedyskryminacyjny, nie prowadzący do nieproporcjonalnego wzrostu kosztów. Może się tak zdarzyć na przykład wtedy, gdy kryterium pozacenowe stosowane jako kwalifikacja wstępna ogranicza liczbę dostawców, ponieważ specyfikacje kryterium pozacenowego wykluczają dostawców, dla których spełnienie takiego kryterium jest szczególnie trudne lub kosztowne, na przykład ze względu na właściwości techniczne danego produktu końcowego technologii neutralnej emisyjnie. W takich przypadkach państwa członkowskie powinny rozważyć zastosowanie kryterium udzielenia zamówienia zamiast kryterium wstępnej kwalifikacji lub, w przypadku stosowania kryterium wstępnej kwalifikacji, sformułować je w sposób zapewniający szeroki udział dostawców.

Waga kryteriów pozacenowych jako kryteriów udzielenia zamówienia

Art. 26 ust. 4 stanowi, że „[p]aństwa członkowskie przyznają każdemu z kryteriów oceny wkładu aukcji w zrównoważoność i odporność, jeżeli stosowane są jako kryteria udzielenia zamówienia, minimalną wagę wynoszącą 5 % i łączną wagę wynoszącą od 15 % do 30 % kryteriów udzielenia zamówienia." Oznacza to, że jeżeli kryteria pozacenowe są stosowane jako kryteria udzielenia zamówienia, ich minimalna waga powinna wynosić łącznie 15 % i 5 % dla każdego kryterium. Na przykład państwo członkowskie stosujące kryteria odporności i zrównoważenia środowiskowego jako kryteria udzielenia zamówienia w odniesieniu do aukcji mogłoby przypisać im łączną wagę wynoszącą 15 % (np. 5 % na zrównoważenie środowiskowe i 10 % na odporność). Jeżeli państwo członkowskie łączy kryteria wstępnej kwalifikacji i kryteria udzielenia zamówienia i stosuje tylko jedno kryterium pozacenowe jako kryterium udzielenia zamówienia (np. innowacyjność jako kryterium wstępnej kwalifikacji i odporność jako kryterium udzielenia zamówienia), pozacenowe kryterium udzielenia zamówienia powinno mieć minimalną wagę wynoszącą 5 %.

Rys. 4

Waga kryteriów pozacenowych

Pozostaje to bez uszczerbku dla możliwości nadania większej wagi pozacenowym kryteriom udzielenia zamówienia, jeżeli nie wiąże się to z pomocą państwa ([15]). Możliwość stosowania kryteriów pozacenowych w przypadku istnienia pomocy państwa jest wyraźnie uznana w zasadach pomocy państwa (Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią (CEEAG) oraz Ramy środków pomocy państwa na rzecz wsparcia Paktu dla czystego przemysłu (CISAF)) ([16]). Dalsze wytyczne znajdują się w wytycznych dotyczących modelu aukcji energii ze źródeł odnawialnych ([17]). Jeżeli aukcja wiąże się z pomocą państwa, waga pozacenowych kryteriów udzielenia zamówienia musi być zgodna z wszelkimi wymogami dla kryteriów pozacenowych określonych na podstawie zasad pomocy państwa. Waga 30 % dla kryteriów pozacenowych określona w art. 26 ust. 4 jest zgodna z Wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r. (CEEAG) ([18]) oraz z Ramami środków pomocy państwa na rzecz wsparcia Paktu dla czystego przemysłu z 2025 r.(CISAF) ([19]), w których to dokumentach określono maksymalną wagę 30 % dla kryteriów pozacenowych na aukcjach obejmujących pomoc państwa. Przykładem aukcji, w których występuje pomoc państwa, są dwukierunkowe kontrakty różnicowe (CfD).

4. **SPECYFIKACJA I OCENA KRYTERIÓW POZACENOWYCH**

W rozporządzeniu wykonawczym doprecyzowano kryteria pozacenowe określone w NZIA, aby w miarę możliwości zharmonizować ich model i stosowanie na aukcjach energii ze źródeł odnawialnych w całej UE. Harmonizacja pomaga zmniejszyć koszty transakcji, zapewniając pewność prawa i zapobiegając fragmentacji rynku wewnętrznego, a jednocześnie pozostawia państwom członkowskim elastyczność w dostosowywaniu kryteriów do ich krajowych systemów aukcji i celów polityki. Pełna harmonizacja nie była jednak możliwa we wszystkich przypadkach. W rozporządzeniu wykonawczym rozwinięto niektóre kryteria zrównoważenia środowiskowego, na przykład te, które państwa członkowskie mogą stosować na aukcjach, ale nie dokonano ich pełnej harmonizacji. Ponadto państwa członkowskie nadal mogą stosować kryteria związane ze zrównoważeniem środowiskowym inne niż te określone w rozporządzeniu wykonawczym.

Model i stosowanie kryteriów pozacenowych można dostosować za pomocą środków innych niż harmonizacja regulacyjna, tj. poprzez koordynację między państwami członkowskimi, w tym za pośrednictwem platformy przewidzianej w akcie w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie. Jest to ważne dla zapewnienia jednolitego stosowania kryteriów pozacenowych, uniknięcia fragmentacji rynku i dostarczenia jasnych sygnałów zainteresowanym stronom.

Każde kryterium pozacenowe powinno być poddawane ocenie i punktacji niezależnie, aby zapewnić obiektywną ocenę ofert.

([15]) Jest to możliwe tylko wtedy, gdy uwzględnienie tej wyższej wagi w odniesieniu do kryteriów pozacenowych nie prowadzi do zmiany klasyfikacji środka niebędącego pomocą na środek pomocy państwa zgodnie z zawiadomieniem Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. C 262 z 19.7.2016, s. 1).

([16]) CEEAG, pkt 49 i 50 oraz CISAF, pkt 15 lit. d):
W przypadku systemów wsparcia zatwierdzonych na podstawie CEEAG: „[k]ryteria kwalifikacji stosowane do sporządzania klasyfikacji ofert [w przypadku przyznania pomocy państwa], a w efekcie końcowym do przyznawania pomocy w procedurze przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji powinny zasadniczo obejmować ustalenie wkładu w realizację głównych celów środka w bezpośrednim lub pośrednim związku z kwotą pomocy, o którą ubiega się wnioskodawca. Można to wyrazić na przykład w postaci pomocy na jednostkę ochrony środowiska lub pomocy na jednostkę energii. Właściwe może być także uwzględnienie innych kryteriów kwalifikacji, które nie są bezpośrednio lub pośrednio związane z głównymi celami środka. W takich przypadkach te inne kryteria nie mogą stanowić więcej niż 30 % wagi wszystkich kryteriów kwalifikacji. Państwo członkowskie musi przedstawić powody uzasadniające proponowane podejście i zapewnić, aby było ono adekwatne do zamierzonych celów."
W przypadku systemów wsparcia zatwierdzonych na podstawie CISAF: „»procedura przetargowa zgodna z zasadami konkurencji« oznacza procedurę przetargową, która spełnia wszystkie następujące warunki: (i) jest otwarta, jasna, przejrzysta i niedyskryminacyjna, oparta na obiektywnych kryteriach, określonych ex ante zgodnie z celem środka i minimalizujących ryzyko przetargów strategicznych; (ii) co najmniej 70 % wszystkich kryteriów kwalifikacji stosowanych do rankingu ofert jest określonych w kategoriach pomocy na jednostkę ochrony środowiska (takich jak pomoc na jednostkę wyprodukowanej energii odniesienia lub mocy zainstalowanej lub usługi w zakresie elastyczności świadczonej na podstawie sekcji 4 lub EUR na tonę zredukowanego CO2 lub na jednostkę zaoszczędzonej energii na podstawie sekcji 5); [...]."

([17]) Dokument roboczy służb Komisji, Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące modelu aukcji energii ze źródeł odnawialnych – towarzyszący zaleceniu Komisji w sprawie modelu aukcji energii ze źródeł odnawialnych (C(2024) 2650).

([18]) Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r. (Dz.U. C 80 z 18.2.2022 s. 1).

([19]) Komunikat Komisji – Ramy środków pomocy państwa na rzecz wsparcia Paktu dla czystego przemysłu (Dz.U. C, C/2025/3602, 4.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3602/oj).

4.1. **Odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej**

Kryterium odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej jest obowiązkowym kryterium wstępnej kwalifikacji. Jego celem jest zapewnienie, aby działania prowadzone przez oferentów były dostosowane do potrzeb społeczeństwa i przyrody. Kryterium to opiera się na odpowiednich ramach norm międzynarodowych. Zgodnie z motywem 3 rozporządzenia wykonawczego kryterium pozacenowe dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej „powinno wykraczać poza wymogi należytej staranności zawarte w istniejących przepisach Unii, zobowiązując do podjęcia działań dotyczących podstawowych elementów należytej staranności w odniesieniu do ogólnej działalności gospodarczej oferenta związanej z aukcją". Art. 4 rozporządzenia wykonawczego ma zatem szerszy zakres niż obowiązek określony w art. 5 ust. 1 lit. a)–g) dyrektywy (UE) 2024/1760 w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju dla szerszego grona przedsiębiorstw (tj. przedsiębiorstw objętych zakresem dyrektywy 2013/34/UE w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju ([20]) zdefiniowanych w jej art. 19a i 29a z późniejszymi zmianami), a w przypadku przedsiębiorstw, które są już objęte zakresem stosowania tej dyrektywy, przewiduje jego stosowanie (przewidziane na lipiec 2029 r.). W art. 4 rozporządzenia wykonawczego określono różne obowiązki w zależności od profilu oferentów. Ogólnym obowiązkiem oferentów (z wyjątkiem osób fizycznych, oferentów nieobjętych art. 19a i 29a dyrektywy 2013/34/UE oraz społeczności energetycznych) jest podjęcie działań w celu uwzględnienia w ich działalności gospodarczej związanej z aukcją podstawowych elementów należytej staranności określonych w art. 5 ust. 1 lit. a)–g) dyrektywy (UE) 2024/1760 w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz podawanie do wiadomości publicznej informacji na temat odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej w drodze publicznego oświadczenia obejmującego co najmniej podstawowe elementy wymienione w pkt 61 lit. a)–e) załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2023/2772.

W dyrektywie (UE) 2024/1760 określono kryteria mające zastosowanie do celów NZIA. Ponieważ w art. 4 rozporządzenia wykonawczego odniesiono się w sposób dynamiczny do dyrektywy 2013/34/UE i dyrektywy (UE) 2024/1760, mające zastosowanie kryteria zostaną automatycznie dostosowane do treści tych dwóch dyrektyw w miarę ich rozwoju. W dyrektywie (UE) 2024/1760, zmienionej pierwszym pakietem zbiorczym, określono kryteria efektywności mające zastosowanie do celów NZIA oraz w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw objętych NZIA, co ma zapewnić brak dyskryminacji.

Osoby fizyczne, oferenci, którzy nie są objęci art. 19a i 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz społeczności energetyczne, które składają oferty dotyczące projektów o mocy poniżej 10 MW, nie są związani tymi obowiązkami. Jeżeli jednak składają oni oferty dotyczące projektów o mocy powyżej 10 MW, w odniesieniu do swojej działalności gospodarczej związanej z aukcją muszą przekazać informacje na temat podstawowych elementów należytej staranności określonych w pkt 61 lit. c) i d) załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2023/2772 lub z wykorzystaniem dobrowolnych standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju zalecanych na szczeblu Unii, jeżeli są one dostępne. Właściwe organy mogą jednak podjąć decyzję o zastosowaniu ogólnych obowiązków również do tych oferentów (w którym to przypadku obowiązek sprawozdawczy nie będzie miał zastosowania). Może tak być na przykład w sytuacji, gdy państwo członkowskie obawia się, że oferenci mogą ostatecznie należeć do większych podmiotów realizujących projekty lub innej osoby trzeciej lub być przez nie kontrolowani.

W przypadku gdy podmiotem składającym ofertę jest przedsięwzięcie projektowe, może on spełnić wymogi sprawozdawcze określone w art. 4 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego za pośrednictwem skonsolidowanego sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju swojej spółki dominującej, pod warunkiem że w sprawozdaniu tym można wyraźnie zidentyfikować odpowiednie informacje dotyczące działalności gospodarczej przedsięwzięcia projektowego, tak aby właściwy organ mógł zweryfikować zgodność z mającymi zastosowanie wymogami należytej staranności. Należy jednak zauważyć, że obowiązek przestrzegania wymogów należytej staranności określonych w art. 4 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego spoczywa na samym przedsięwzięciu projektowym. Chociaż spółka dominująca może składać sprawozdania z działalności realizowanej przez przedsięwzięcie projektowe, nie może zastąpić przedsięwzięcia projektowego w wypełnianiu wszystkich elementów należytej staranności, o których mowa w art. 5 ust. 1 dyrektywy (UE) 2024/1760. Na przykład spółka dominująca nie może zawiesić realizacji umów zawartych przez przedsięwzięcie projektowe, jeżeli nie można zapobiec niekorzystnym skutkom lub odpowiednio ich złagodzić, jak przewidziano w art. 10 i 11 dyrektywy (UE) 2024/1760.

([20]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

4.2. **Cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo danych**

Ze względu na rosnące ryzyko w cyberprzestrzeni dla systemu elektroenergetycznego cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo danych uwzględniono w art. 26 NZIA jako obowiązkowe kryteria wstępnej kwalifikacji. To kryterium pozacenowe powinno zapewnić wdrożenie przez oferentów środków zarządzania zidentyfikowanym ryzykiem w cyberprzestrzeni, w tym ryzykiem dla bezpieczeństwa łańcucha dostaw. Uzasadnieniem art. 5 rozporządzenia wykonawczego jest zapewnienie przyjęcia podejścia do zarządzania ryzykiem poprzez promowanie skutecznego wdrażania przy jednoczesnym zmniejszeniu obciążeń administracyjnych dla państw członkowskich i oferentów.

Zgodnie z art. 5 lit. a) rozporządzenia wykonawczego wszyscy oferenci są zobowiązani do wprowadzenia odpowiednich i proporcjonalnych środków technicznych, operacyjnych i organizacyjnych, które odzwierciedlają zasady uwzględniania bezpieczeństwa na etapie projektowania i domyślnego bezpieczeństwa, aby zagwarantować bezpieczeństwo sieci i systemu informatycznego. Oznacza to, że państwa członkowskie mogą, w stosownych przypadkach, wymagać od oferentów wdrożenia środków zarządzania ryzykiem w cyberbezpieczeństwie określonych w art. 21 ust. 2 dyrektywy (UE) 2022/2555 („dyrektywa NIS 2") ([21]). Stosowanie wymogu dotyczącego cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa danych dotyczy wszystkich oferentów, niezależnie od tego, czy są oni objęci zakresem stosowania dyrektywy NIS 2, czy nie. Oferenci uczestniczący w aukcji, którzy nie są objęci zakresem stosowania dyrektywy NIS 2, mają być zatem zobowiązani przez państwa członkowskie do wdrożenia środków zarządzania ryzykiem w cyberbezpieczeństwie na podstawie zasad wynikających z dyrektywy. Na podstawie zasad określonych w dyrektywie NIS 2 państwa członkowskie powinny zapewnić, aby środki, o których mowa w art. 21 ust. 2 tej dyrektywy, uwzględniały najnowszy stan wiedzy oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednie normy europejskie i międzynarodowe, a także koszty wdrożenia. Oceniając proporcjonalność tych środków, należy należycie uwzględnić stopień narażenia oferenta na ryzyko, wielkość oferenta i prawdopodobieństwo wystąpienia incydentów oraz ich dotkliwość, w tym ich skutki społeczne i gospodarcze.

W odniesieniu do wymogu, zgodnie z którym środki techniczne, operacyjne i organizacyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych instalacji wytwarzających energię odnawialną powinny odzwierciedlać zasadę uwzględniania bezpieczeństwa na etapie projektowania, oferent powinien (przed opracowaniem sieci i systemów informatycznych wykorzystywanych w instalacji, w tym oprogramowania) określić zasady bezpiecznego rozwoju sieci i systemów informatycznych oraz stosować je przy opracowywaniu takich systemów wewnętrznie lub przy zlecaniu ich opracowania podmiotom zewnętrznym. Zasady te powinny obejmować wszystkie etapy cyklu życia, w tym specyfikację, projektowanie, opracowywanie, wdrażanie, konserwację i testowanie.

W odniesieniu do produktów z elementami cyfrowymi, obejmujących zarówno sprzęt, jak i oprogramowanie, w akcie o cyberodporności (rozporządzenie (UE) 2024/2847) („CRA") określono **wymogi cyberbezpieczeństwa, które definiują podejście uwzględniające bezpieczeństwo na etapie projektowania**. Na stronie internetowej Komisji ([22]) producenci, państwa członkowskie i inne zainteresowane strony mogą znaleźć istotne informacje na temat wdrażania aktu o cyberodporności, w tym często zadawane pytania ([23]). Na poziomie europejskim zharmonizowane normy opracowywane przez europejskie organizacje normalizacyjne (zob. normy europejskie związane z aktem o cyberodporności STAN4CR) oraz przyszłe wytyczne Komisji i wytyczne techniczne ENISA ([24]) przyczynią się do dalszego wdrażania podejścia uwzględniającego bezpieczeństwo już w fazie projektowania. Inne zasoby obejmują krajowe wytyczne publikowane przez państwa członkowskie ([25]). Ponadto Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA) i Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej przeprowadziły mapowanie istniejących norm europejskich i międzynarodowych w ramach badania *Cyber Resilience Act Requirements Mapping [Mapowanie wymogów aktu o cyberodporności]* ([26]).

([21]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148 (dyrektywa NIS 2) (Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

([22]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/factpages/cyber-resilience-act-implementation.

([23]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/cyber-resilience-act-implementation-frequently-asked-questions.

([24]) https://www.enisa.europa.eu/.

([25]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/cra-manufacturers.

([26]) Hernandez Ramos, J.L., Karopoulos, G., Nai Fovino, I., Spigolon, R., Sportiello L., Steri, G., Gorniak, S., Magnabosco, P., Atoui, R., Crippa Martinez, C., Cyber Resilence Act Requirements Standards Mapping [Mapowanie norm dotyczących wymogów aktu o cyberodporności], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2760/905934, JRC137340.

Przechowywanie i przetwarzanie danych dotyczących instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych poza Europejskim Obszarem Gospodarczym (EOG) może, pod pewnymi warunkami, stanowić potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa instalacji i całego systemu oraz być sprzeczne z podejściem do zarządzania ryzykiem określonym w art. 5 rozporządzenia wykonawczego. W związku z tym w rozporządzeniu wykonawczym określono dwa przypadki, w których oferenci muszą zapewnić, aby danych nie przechowywano ani nie przetwarzano poza EOG:

1) jeżeli oferent podlega jurysdykcji państwa trzeciego, która zobowiązuje go do przekazywania organom tego państwa informacji na temat podatności oprogramowania lub sprzętu na zagrożenia jeszcze przed powzięciem informacji o tym, że doszło do wykorzystania tych podatności;

2) jeżeli oferent podlega jurysdykcji państwa trzeciego, z którego terytorium, zgodnie z publicznym oświadczeniem wydanym w imieniu Unii lub państwa członkowskiego prowadzącego aukcję, podmioty stwarzające zagrożenie prowadzą szkodliwe działania lub kampanie w cyberprzestrzeni.

Państwa członkowskie muszą wskazać jurysdykcje państw trzecich, o których mowa powyżej, stosując kryteria określone w rozporządzeniu wykonawczym. Jeśli chodzi o kryterium, zgodnie z którym istnieje publiczne oświadczenie w imieniu Unii, że podmioty stwarzające zagrożenie działające z terytorium państwa trzeciego prowadziły szkodliwe działania lub kampanie cybernetyczne, w motywie 5 zawarto odniesienie do zestawu narzędzi dla dyplomacji cyfrowej ([27]), „ram wspólnej unijnej reakcji dyplomatycznej na szkodliwe działania w cyberprzestrzeni" utworzonych na podstawie konkluzji Rady z czerwca 2017 r. (https://www.cyber-diplomacy-toolbox.com/). W motywie tym doprecyzowano ponadto, że państwa członkowskie powinny uwzględniać wszelkie środki ograniczające nałożone przez Unię w odpowiedzi na zewnętrzne cyberataki, na podstawie rozporządzenia Rady (UE) 2019/796 z dnia 17 maja 2019 r. ([28]). Załącznik do tego rozporządzenia Rady zawiera wykaz państw trzecich, w odniesieniu do których wydano tego rodzaju oświadczenie. Jeżeli chodzi o publiczne oświadczenia w imieniu państwa członkowskiego prowadzącego aukcję, zaleca się, aby państwa członkowskie skonsultowały się ze swoimi organami krajowymi odpowiedzialnymi za dyplomację cyfrową w celu ustalenia, czy – a jeżeli tak, to w odniesieniu do jakich aspektów – przyjęto odpowiednie publiczne oświadczenia.

Jeżeli którykolwiek z tych dwóch warunków jest spełniony, oferenci muszą przedstawić szczegółowy plan dotyczący cyberbezpieczeństwa wskazujący środki techniczne, operacyjne i organizacyjne mające na celu zagwarantowanie, że dane wykorzystywane lub generowane w toku ich działalności gospodarczej związanej z aukcją będą przechowywane i przetwarzane w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) i nie będą przekazywane poza jego terytorium. Wymóg ten ma zastosowanie do danych związanych z produktami i usługami ICT wykorzystywanymi w projekcie oferenta, a nie do wszystkich danych generowanych i przechowywanych przez oferenta ani do szerszej działalności jego dostawców. Uznaje się, że dane przechowuje się i przetwarza w EOG, jeżeli są one przechowywane i przetwarzane w siedzibie oferenta w EOG lub na jego serwerach w EOG. Ponadto dane przechowywane i przetwarzane w chmurze uznaje się za przechowywane i przetwarzane w EOG, jeżeli są one przechowywane i przetwarzane wyłącznie w centrach danych obsługujących tę chmurę, które znajdują się w EOG. Dotyczy to również kopii zapasowych i redundancji serwerów, które również muszą znajdować się w EOG.

Jak określono w motywie 4 rozporządzenia wykonawczego, instalacje wytwarzające energię odnawialną mogą doświadczać wielu rodzajów ryzyka w cyberprzestrzeni w odniesieniu do łańcucha dostaw, takich jak poważna i nieoczekiwana korupcja łańcucha dostaw, niedostępność produktów, usług lub procesów z zakresu ICT w **łańcuchu dostaw** lub cyberataki inicjowane przez podmioty w łańcuchu dostaw, w tym państwowe i przestępcze podmioty postępujące w złym zamiarze, prowadzące wysoce zaawansowane i natarczywe działania. W art. 5 lit. c) rozporządzenia wykonawczego zobowiązano zatem oferentów do zagwarantowania i wykazania, w przypadku gdy oferent polega na dostawcach w zakresie dostaw produktów ICT wykorzystywanych w instalacji wytwarzających energię odnawialną lub usług ICT związanych z jej eksploatacją, że dostawcy stosują środki, o których mowa w lit. a). W rezultacie dostawcy muszą również przyjąć odpowiednie i proporcjonalne środki techniczne, operacyjne i organizacyjne, które odzwierciedlają zasady uwzględniania bezpieczeństwa na etapie projektowania i domyślnego bezpieczeństwa, aby zagwarantować bezpieczeństwo sieci i systemów informatycznych instalacji wytwarzających energię odnawialną, w tym, w stosownych przypadkach, środki wymienione w art. 21 ust. 2 dyrektywy (UE) 2022/2555. Ponadto przepisy art. 5 lit. b) rozporządzenia wykonawczego mają również zastosowanie do dostawców produktów i usług ICT, którzy spełniają którykolwiek z powyższych warunków, w którym to przypadku muszą oni również przyjąć środki w celu zagwarantowania, aby dane wykorzystywane lub generowane w toku ich działalności gospodarczej związanej z aukcją były przechowywane i przetwarzane w EOG i nie były przekazywane poza EOG. Ponieważ dostawcy ICT nie składają ofert bezpośrednio na aukcji i są wybierani przez oferenta, oferent będzie odpowiedzialny za zapewnienie, aby każdy dostawca ICT, który spełnia którykolwiek z warunków, również wywiązał się z tego obowiązku.

([27]) Konkluzje Rady w sprawie ram wspólnej unijnej reakcji dyplomatycznej na szkodliwe działania w cyberprzestrzeni („zestaw narzędzi dla dyplomacji cyfrowej"), 19 czerwca 2017 r.

([28]) Rozporządzenie Rady (UE) 2019/796 z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie środków ograniczających w celu zwalczania cyberataków zagrażających Unii lub jej państwom członkowskim (Dz.U. L 129I z 17.5.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/796/oj).

Dotyczy to wszystkich produktów ICT wykorzystywanych w instalacji wytwarzającej energię odnawialną lub usług ICT związanych z jej eksploatacją. W rozporządzeniu (UE) 2019/881 (akt o cyberbezpieczeństwie) produkt ICT zdefiniowano jako „element lub grupę elementów sieci lub systemów informatycznych", natomiast usługę ICT jako „usługę polegającą w pełni lub głównie na przekazywaniu, przechowywaniu, pobieraniu lub przetwarzaniu informacji za pośrednictwem sieci i systemów informatycznych" ([29]). Nie istnieje wyczerpujący, zamknięty wykaz produktów ICT i usług ICT, ponieważ te produkty i usługi nieustannie ewoluują.

Art. 16 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że: „[s]pełnienie kryteriów, o których mowa w art. 5, ocenia się, zobowiązując oferentów do przedstawienia planu cyberbezpieczeństwa projektu zgłaszanego w przetargu i regularnego aktualizowania go w trakcie realizacji projektu". Szczegółowe wymogi dotyczące planu cyberbezpieczeństwa, które należy przedstawić jako dowód zgodności w przebiegu aukcji, powinno określić państwo członkowskie organizujące aukcję. W planie cyberbezpieczeństwa należy udokumentować, w jaki sposób oferent identyfikuje ryzyko w cyberprzestrzeni i przeciwdziała mu, w tym w jaki sposób oferent i, w stosownych przypadkach, jego dostawcy wdrażają wymagane środki techniczne, operacyjne i organizacyjne. Podobnie poziom pewności może obejmować m.in. oświadczenia własne, sprawozdania z audytów przeprowadzonych przez niezależny podmiot zewnętrzny lub certyfikaty (np. z odpowiedniej certyfikacji ISO/IEC 27.001) lub sprawozdania z inspekcji sporządzone przez organy właściwe w dziedzinie cyberbezpieczeństwa.

Jeżeli chodzi o kryterium dotyczące kontroli operacyjnej zawarte w art. 5 lit. d) rozporządzenia wykonawczego, w art. 2 pkt 5 tego rozporządzenia „kontrolę operacyjną" zdefiniowano jako „upoważnienie do wprowadzania i realizowania polityki operacyjnej regulującej bieżące działania, procesy i zasoby, aby zapewnić sprawne funkcjonowanie instalacji, w szczególności jej sieci i systemów informatycznych". W związku z tym decydujące wymogi odnoszące się do kryterium dotyczącego kontroli operacyjnej są następujące: (i) operator jest upoważniony do wprowadzania i realizowania polityki operacyjnej dotyczące kontynuacji działania instalacji, zwłaszcza w przypadku cyberataku mającego wpływ na sprawne funkcjonowanie instalacji oraz sieci i systemów informatycznych wspomagających instalację, oraz (ii) operator ten ma siedzibę w EOG. Poniższe przykłady „kontroli operacyjnej" przedstawiają możliwe podejścia do wdrażania, ale nie stanowią one wyczerpującego wykazu. Wybrane podejście będzie zależało od danej sytuacji, dostępnych zasobów, złożoności danych operacji i innych czynników.

1) Aby sprawować najwyższy stopień kontroli, operator mający siedzibę w EOG może utrzymywać całkowicie redundantne centra kontroli, zdolne do utrzymania normalnej działalności nawet w przypadku całkowitego zakłócenia usługi. Chociaż podejście to maksymalizuje odporność, zazwyczaj wiąże się z wyższymi kosztami operacyjnymi.

2) Alternatywnym rozwiązaniem byłoby przyjęcie polityk i procedur zapewniających odpowiednią dokumentację, procedury przekazania, zapasowy sprzęt, regularne szkolenia wykwalifikowanego personelu i regularne ćwiczenia w celu zapewnienia sprawnego przejęcia kontroli nad środowiskiem i zdolności do stosowania tych polityk i procedur.

3) Inną możliwością jest zawarcie uzgodnień umownych z alternatywnymi dostawcami, aby zagwarantować, że będą oni posiadali wiedzę fachową i zdolność do przejęcia działalności w przypadku zakłócenia. Porozumienia takie powinny ułatwiać płynne przejście oraz minimalizować przerwy w świadczeniu usług.

4) We wszystkich przypadkach oferenci muszą być w stanie wykazać, że dysponują mechanizmami utrzymania kontroli operacyjnej, zwłaszcza w przypadku cyberataku.

4.3. **Zdolność do pełnej i terminowej realizacji projektu**

Kryteria wstępnej kwalifikacji związane ze zdolnością do pełnej i terminowej realizacji są standardowymi wymogami w przypadku aukcji dotyczących energii ze źródeł odnawialnych. W art. 6 rozporządzenia wykonawczego określono najlepsze praktyki ustanowione w całej Europie. Określono w nim wykaz dokumentów dotyczących oferentów i projektów oraz na oferentów nałożono obowiązek dostarczenia co najmniej dwóch dokumentów z tego wykazu. Do państw członkowskich należy decyzja, które z dwóch (lub większej liczby) dokumentów z wykazu oferenci muszą dostarczyć. Państwa członkowskie powinny dostosować dokumentację wymaganą na potrzeby aukcji do cech aukcji, takich jak koszty projektu, związane z nim ryzyko, moc projektu, dojrzałość technologii, stopień innowacyjności wymagany w ramach aukcji oraz inne odpowiednie warunki rynkowe.

([29]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/881 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 526/2013 (akt o cyberbezpieczeństwie) (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

4.4. **Wkład w odporność**

Zgodnie z art. 26 ust. 2 NZIA „[a]ukcje powinny przyczyniać się do zwiększania odporności, biorąc pod uwagę odsetek technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów, które pochodzą z państwa trzeciego, stanowiących ponad 50 % dostaw dla tej konkretnej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów w Unii."

Zgodnie z motywem 9 rozporządzenia wykonawczego kryterium odporności ma na celu zapewnienie dostępu Unii Europejskiej do bezpiecznych i zrównoważonych dostaw energii poprzez: (i) zmniejszenie obecnych zależności i unikanie nowych strategicznych zależności od pojedynczych państw trzecich w zakresie dostaw technologii energii odnawialnej neutralnych emisyjnie i ich głównych konkretnych komponentów oraz (ii) zwiększenie zdolności produkcyjnych Unii w zakresie tych technologii i komponentów. Należy to osiągnąć bez uszczerbku dla realizacji wiążącego celu Unii dotyczącego energii odnawialnej na 2030 r., określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001.

Aby osiągnąć ten cel, art. 7 rozporządzenia wykonawczego opiera się na wykazie produktów końcowych i głównych konkretnych komponentów określonym w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2025/1178 ([30]) i przewiduje trzy zbiory reguł mających zastosowanie do trzech różnych scenariuszy ([31]):

1) **Komisja stwierdziła zależność w odniesieniu do dostaw produktów końcowych technologii energii odnawialnej objętych zakresem art. 26 NZIA** ([32]): państwa członkowskie muszą ograniczyć udział w odpowiednich aukcjach lub muszą przyznać punkty na podstawie wymogów związanych z pochodzeniem produktu końcowego i określonej liczby głównych konkretnych komponentów pochodzących z państwa trzeciego, od którego Unia jest nadmiernie zależna, jak określono w art. 7 ust. 1 lit. a)–f) rozporządzenia wykonawczego. Ponadto w art. 7 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego określono ograniczenia dotyczące pochodzenia niektórych kluczowych komponentów strategicznych zidentyfikowanych na podstawie ich wartości technologicznej i zasadniczego znaczenia dla bezpieczeństwa dostaw energii i łańcucha dostaw konkretnych technologii neutralnych emisyjnie. Wymogi te określono z uwzględnieniem szczególnych okoliczności i charakterystyki poszczególnych technologii energii odnawialnej objętych zakresem art. 26 NZIA, w tym dostępności alternatywnych źródeł dostaw, dostatecznego poziomu zdolności produkcji na szczeblu światowym, poziomu dojrzałości i stopnia wdrożenia technologii, wpływu dywersyfikacji na łańcuchy dostaw oraz kosztów ogólnych.

   Art. 7 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia wykonawczego stanowi, że jeżeli „oprócz warunków, o których mowa w akapicie pierwszym, ponad 85 % unijnych dostaw co najmniej jednego głównego konkretnego komponentu pochodzi z jednego państwa trzeciego, państwa członkowskie zezwalają na udział w aukcjach lub przyznają punkty wyłącznie ofertom, w których w odniesieniu do co najmniej jednego z tych głównych konkretnych komponentów ilość komponentu pochodzącego z tego państwa trzeciego nie przekracza 85 %". Wymóg ten ma na celu uniemożliwienie oferentom – przy wyborze komponentu, który pozyskują poza państwem, od którego istnieje zależność – systematycznego wyboru komponentów, w przypadku których istnieje bardzo duża zależność (powyżej 85 %), i koncentrowania się wyłącznie na dywersyfikacji komponentów o niskim poziomie zależności. Oferenci nie są zobowiązani do spełnienia tego wymogu w odniesieniu do wszystkich komponentów, w przypadku których zależność przekracza 85 %, ale muszą spełnić ten wymóg w odniesieniu do co najmniej jednego z tych komponentów (tj. jeżeli istnieją co najmniej dwa komponenty o tak wysokiej zależności, oferenci mogą zdecydować się na spełnienie tego wymogu tylko w odniesieniu do jednego z nich). Jeżeli, spełniając wymogi określone w art. 7 ust. 1 akapit pierwszy, oferent dywersyfikuje już dostawę co najmniej jednego komponentu, w przypadku którego zależność Unii Europejskiej przekracza 85 %, uznaje się, że spełniono również wymogi określone w akapicie drugim. Na przykład jeżeli oferent realizujący projekt fotowoltaiczny korzysta z systemu fotowoltaicznego

([30]) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/1178 z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 w odniesieniu do wykazu produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie i ich głównych konkretnych komponentów do celów oceny wkładu w odporność (Dz.U. L, 2025/1178, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

([31]) Schemat stosowania tych reguł przedstawiono w załączniku do niniejszego komunikatu.

([32]) Ponad 50 % dostaw w Unii Europejskiej z jednego państwa trzeciego lub co najmniej 40 % dostaw w Unii Europejskiej z jednego państwa trzeciego przy wzroście o średnio co najmniej 10 punktów procentowych przez dwa kolejne lata. Ostatni komunikat: komunikat Komisji (UE) 2025/9034 z dnia 18 czerwca 2025 r. (Dz.U. C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

zawierającego ogniwa niepochodzące z państwa trzeciego, od którego Unia Europejska jest zależna, a Komisja stwierdziła w swoim komunikacie w sprawie udziałów dostaw pochodzących z różnych państw trzecich ([33]), że udział dostaw ogniw fotowoltaicznych z jednego państwa trzeciego przekracza 85 %, oferta jest również zgodna z art. 7 ust. 1 akapit drugi ([34]).

2) **Komisja nie stwierdziła zależności w odniesieniu do dostaw produktów końcowych technologii energii odnawialnej objętych zakresem art. 26 NZIA, ale stwierdziła zależność w odniesieniu do co najmniej jednego z ich głównych konkretnych komponentów:** państwa członkowskie muszą ograniczyć udział w aukcji lub muszą przyznać punkty wyłącznie ofertom, w których ilość każdego ze wspomnianych głównych konkretnych komponentów pochodzących z danego państwa trzeciego nie przekracza 50 %. Limit ten należy mierzyć na poziomie projektu, a nie na poziomie pojedynczego produktu końcowego. Na przykład, jeżeli zgodnie z art. 7 ust. 2 oferenci są zobowiązani do posiadania nie więcej niż 50 % określonego komponentu wiatrowego pochodzącego z państwa, od którego istnieje zależność, oferent spełni ten wymóg, jeżeli w połowie jego turbin wiatrowych nie wykorzystuje się tego komponentu pochodzącego z państwa trzeciego, od którego istnieje zależność, ale komponent ten wykorzystuje się w ich drugiej połowie. Alternatywnie, jeżeli każdy produkt końcowy zawiera więcej niż jeden taki komponent, a komponenty te są identyczne, oferent może zdecydować, że każda turbina wiatrowa składa się z niektórych komponentów pochodzących z państwa trzeciego, od którego istnieje zależność, oraz z innych, które z takiego państwa nie pochodzą. Ważnym czynnikiem zgodności z art. 7 ust. 2 jest fakt, że z państwa, od którego istnieje zależność, musi pochodzić nie więcej niż 50 % wszystkich istotnych komponentów wykorzystywanych w projekcie.

Art. 7 ust. 2 akapit drugi daje państwom członkowskim elastyczność w przyjmowaniu łagodniejszych wymogów w przypadku, gdy udział dostaw określonych komponentów pochodzących z jednego państwa trzeciego przekracza 85 % całkowitych dostaw do Unii Europejskiej. W tym przypadku uznaje się, że poziom zależności od jednego państwa trzeciego jest tak wysoki, że ścisłe stosowanie kryterium odporności mogłoby zagrozić bezpieczeństwu dostaw tego komponentu. Państwa członkowskie mogą zatem podjąć decyzję o ustaleniu wyższego maksymalnego limitu, do 85 %, dla komponentów pochodzących z państwa trzeciego, od którego istnieje zależność. Ten maksymalny limit wybrano w celu uniknięcia sytuacji, w której wyższy limit – bliższy 100 % – sprawiłby, że przepis stałby się nieskuteczny, a także w celu umożliwienia stopniowej dywersyfikacji. W tym względzie warto przypomnieć motyw 9 rozporządzenia wykonawczego, w którym wzywa się organy prowadzące aukcje, aby przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu odporności jako kryterium wstępnej kwalifikacji lub kryterium udzielenia zamówienia „[wzięły] pod uwagę poziom zależności Unii od państwa trzeciego w odniesieniu do tej technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównego konkretnego komponentu, dostępność alternatywnych źródeł dostaw oraz możliwy wpływ stosowania odporności jako kryterium wstępnej kwalifikacji zamiast kryterium udzielenia zamówienia na dostawy tego głównego konkretnego komponentu".

3) **W przypadku lądowej energii wiatrowej, morskiej energii wiatrowej i elektrolizerów Komisja nie ustaliła, że ponad 50 % unijnych dostaw produktu końcowego danej technologii neutralnej emisyjnie lub więcej niż 40 % dostaw, które w ciągu dwóch kolejnych lat wzrosły średnio o co najmniej 10 punktów procentowych, pochodzi z jednego państwa trzeciego:** wymogi art. 7 ust. 1 mają zastosowanie do aukcji tych technologii w odniesieniu do produktów końcowych i ich głównych konkretnych komponentów pochodzących z Chin. Zgodność z art. 7 ust. 3 zostanie zapewniona, jeżeli co najmniej 75 % produktów końcowych objętych ofertą będzie spełniać wymogi określone w art. 7 ust. 1 w odniesieniu do produktów końcowych i ich głównych konkretnych komponentów pochodzących z Chin. Na przykład w przypadku projektu dotyczącego lądowej energii wiatrowej

([33]) KOMUNIKAT KOMISJI przedstawiający zaktualizowane informacje na potrzeby określenia udziałów dostaw w Unii Europejskiej produktów końcowych i ich głównych konkretnych komponentów pochodzących z różnych państw trzecich na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1735 w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie (akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie) (Dz.U. C, C/2025/3236, 18.6.2025,, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

([34]) Przykład kryterium kwalifikowalności dotyczącego odporności w odniesieniu do technologii fotowoltaicznej na 2026 r.:
„[w] szczególności produkty końcowe i główne konkretne komponenty instalacji wymienione w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2025/1178 nie mogą, według rodzaju, być montowane ani produkowane w państwie trzecim, w odniesieniu do którego Komisja ustaliła na podstawie art. 29 ust. 2 aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, że ponad 50 % dostaw produktów końcowych w Unii pochodzi z jednego państwa trzeciego lub że dostawy produktów końcowych pochodzących z jednego państwa trzeciego w Unii wzrosły średnio o co najmniej 10 punktów procentowych przez dwa kolejne lata i osiągnęły co najmniej 40 % dostaw w Unii, a w szczególności:
a) moduł fotowoltaiczny nie jest montowany w tym państwie trzecim;
b) ogniwa fotowoltaiczne nie pochodzą z tego państwa trzeciego;
c) falowniki nie pochodzą z tego państwa trzeciego;
d) co najmniej jeden z głównych konkretnych komponentów wymienionych w wykazie zamieszczonym w załączniku do rozporządzenia (UE) 2025/1178 nie pochodzi z tego państwa trzeciego."

uczestniczącego w aukcji podlegającej zastosowaniu art. 26 NZIA, w ramach którego planuje się instalację 100 turbin wiatrowych, należałoby zobowiązać się do zapewnienia co najmniej 75 turbin spełniających wymogi określone w art. 7 ust. 1 lit. b), poprzez nieuwzględnienie w ofercie produktu końcowego ani więcej niż trzech głównych konkretnych komponentów pochodzących z Chin. Główne konkretne komponenty pochodzące z Chin nie mogą obejmować układów napędowych z napędem bezpośrednim (w tym generatora) lub układów napędowych z przekładnią (w tym generatora) ([35]).

Uzasadnieniem tej zasady jest fakt, że w przypadku tych technologii istnieje znaczne ryzyko zwiększenia zależności od przywozu z Chin, co może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw w Unii Europejskiej. Wniosek ten opiera się na obecnych i prognozowanych tendencjach w zakresie podaży i popytu na te technologie na świecie i na poziomie UE oraz z faktu, że zdolności produkcyjne Chin przekraczają 50 % światowej produkcji, a ich prognozowana wielkość produkcji znacznie przekracza cele i przewidywany popyt na szczeblu krajowym. Konieczne było wprowadzenie środków służących realizacji celu polityki publicznej, jakim jest zmniejszenie ryzyka związanego ze ścisłymi zależnościami poprzez dywersyfikację źródeł dostaw w sektorze o znaczeniu strategicznym.

Art. 7 ust. 3 pozostaje bez uszczerbku dla stosowania art. 7 ust. 2 do lądowej energii wiatrowej, morskiej energii wiatrowej i elektrolizerów, jeżeli udział dostaw jednego z ich głównych konkretnych komponentów pochodzących z jednego państwa trzeciego przekracza progi określone w art. 7 ust. 2 akapit pierwszy.

Należy doprecyzować, że art. 7 przewiduje pełną harmonizację: (i) wymogów dotyczących maksymalnej liczby komponentów, które mogą pochodzić z państwa trzeciego, od którego Unia Europejska jest nadmiernie zależna lub w przypadku których istnieje znaczne ryzyko zwiększenia zależności; oraz (ii) kluczowych komponentów strategicznych. Oznacza to, że w przypadku produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie i głównych konkretnych komponentów objętych art. 26 NZIA państwa członkowskie nie mogą ustalać różnych wartości liczbowych ani identyfikować różnych kluczowych komponentów strategicznych w celu spełnienia minimalnych wymogów określonych w art. 7. W granicach określonych w art. 7 oferenci powinni zachować elastyczność w wyborze komponentów ([36]), które zamierzają pozyskać z państwa trzeciego, od którego Unia Europejska jest nadmiernie zależna lub w przypadku którego istnieje znaczne ryzyko zwiększenia zależności, a państwa członkowskie nie mogą ograniczać tej elastyczności.

W przypadkach stosowania odporności jako kryterium udzielenia zamówienia w aukcjach państwa członkowskie zachowują jednak możliwość i są zachęcane do promowania dalszej dywersyfikacji dostaw z miejsc innych niż państwo, od którego Unia Europejska jest nadmiernie zależna, i wykraczają poza minimalne wymogi określone w art. 7 poprzez przyznawanie większej liczby punktów oferentom wykraczającym poza te minimalne wymogi, stosując dodatkowe kryteria udzielenia zamówienia. W praktyce państwa członkowskie, które ustanowiły minimalne wymogi w formie kryteriów udzielenia zamówienia zgodnych z art. 7 rozporządzenia wykonawczego, mają możliwość zaostrzenia tych wymogów poprzez dodanie do minimalnych wymogów dalszych kryteriów udzielenia zamówienia w odniesieniu do szeregu dodatkowych głównych konkretnych komponentów. Na przykład w ramach aukcji na wdrożenie lądowej energii wiatrowej państwo członkowskie może zdecydować o przyznaniu określonej liczby punktów oferentom spełniającym minimalne wymogi określone w art. 7 ust. 1 lit. b) (nie więcej niż trzy główne konkretne komponenty pochodzą z państwa trzeciego, od którego istnieje zależność) oraz o przyznaniu dodatkowych punktów oferentom spełniającym bardziej rygorystyczne wymogi (np. nie więcej niż dwa komponenty pochodzą z państwa trzeciego, od którego istnieje zależność). Podobnie jak w przypadku minimalnego wymogu, państwa członkowskie nie mogą przy tym ustalać różnych wartości liczbowych ani określać różnych kluczowych komponentów strategicznych w celu spełnienia tych ambitniejszych wymogów.

Tak jak w przypadku wszystkich kryteriów pozacenowych określonych w art. 26 ust. 2 NZIA, państwa członkowskie mogą połączyć stosowanie kryteriów wstępnej kwalifikacji i kryteriów udzielenia zamówienia, w tym kryteriów dotyczących odporności, w celu spełnienia minimalnych wymogów określonych w art. 7. Na przykład państwo członkowskie może zdecydować, że wymogi dotyczące maksymalnej liczby komponentów pochodzących z państwa trzeciego, od którego

([35]) Przykład kryterium kwalifikowalności dotyczącego odporności w odniesieniu do technologii morskiej energii wiatrowej na 2026 r.: „[w] swoim wniosku wnioskodawca musi zobowiązać się do dywersyfikacji dostaw poprzez zakazanie, w odniesieniu do co najmniej 75 % turbin wiatrowych objętych projektem, zamówień na dostawy z Chińskiej Republiki Ludowej następujących produktów:
— morskiej turbiny wiatrowej (= produkt końcowy) oraz
— generatora (= obowiązkowy główny konkretny komponent) oraz
— trzech innych głównych konkretnych komponentów, wybranych przez wnioskodawcę spośród dziewięciu głównych konkretnych komponentów turbiny wiatrowej. Wykaz dziewięciu głównych konkretnych komponentów turbin wiatrowych określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2025/1178 z dnia 23 maja 2025 r.
Ponadto w swoim wniosku wnioskodawca musi zobowiązać się do tego, że maksymalnie 85 % magnesów trwałych w ramach projektu będzie pochodziło z Chińskiej Republiki Ludowej”.

([36]) W wykazie produktów końcowych i głównych konkretnych komponentów określonym w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2025/1178.

Unia Europejska jest nadmiernie zależna, stosuje się jako kryteria wstępnej kwalifikacji, natomiast wymogi dotyczące pochodzenia kluczowych komponentów strategicznych stosuje się jako kryteria udzielenia zamówienia (np. nie więcej niż trzy główne konkretne komponenty lądowej energii wiatrowej mogą pochodzić z państwa trzeciego, od którego istnieje zależność, a punkty przyznaje się, jeżeli układ napędowy z napędem bezpośrednim (w tym generator) lub układ napędowy z przekładnią (w tym generator) nie pochodzą z tego państwa trzeciego). Zgodnie z tą samą logiką, w przypadku gdy zastosowanie ma art. 7 ust. 2, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o zastosowaniu odporności jako kryterium wstępnej kwalifikacji w odniesieniu do co najmniej jednego komponentu oraz jako kryterium udzielenia zamówienia w odniesieniu do co najmniej jednego innego komponentu, na przykład w celu uwzględnienia dostępności dostaw niektórych komponentów oraz możliwego wpływu na koszty stosowania odporności jako kryterium wstępnej kwalifikacji, a nie jako kryterium udzielenia zamówienia. Należy jednak zauważyć, że państwa członkowskie nie mogą podzielić stosowania jednego minimalnego wymogu na więcej niż jedno kryterium łączące kryteria wstępnej kwalifikacji i kryteria udzielenia zamówienia, np. poprzez ustanowienie w odniesieniu do aukcji dotyczącej morskiej energii wiatrowej kryterium wstępnej kwalifikacji, zgodnie z którym z państwa trzeciego, od którego Unia Europejska jest nadmiernie zależna, mogą pochodzić nie więcej niż dwa główne konkretne komponenty, oraz podobnego kryterium udzielenia zamówienia w odniesieniu do dwóch innych głównych konkretnych komponentów, ponieważ art. 7 ust. 1 lit. c) stanowi, że „nie więcej niż cztery główne konkretne komponenty pochodzą z tego państwa trzeciego".

Podobnie jak w przypadku wszystkich pozostałych kryteriów pozacenowych i jak określono w art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, oferenci muszą zobowiązać się do spełnienia wymogów w zakresie odporności w momencie składania oferty lub wcześniej, natomiast faktyczną zgodność można wykazać w późniejszym terminie. Właściwe organy mają swobodę decydowania o tym, kiedy sprawdzą faktyczną zgodność z wymogami, co może nastąpić na różnych etapach całego okresu realizacji projektu. Przy ustalaniu wymogów dotyczących wykazania zgodności z wymogami w zakresie odporności ważne byłoby, aby państwa członkowskie uwzględniły długi czas realizacji większości projektów dotyczących energii odnawialnej oraz trudności oferentów i producentów w ustaleniu z dużym wyprzedzeniem, od którego dostawcy pozyskają produkty końcowe i główne konkretne komponenty, częściowo ze względu na zmienność globalnego łańcucha dostaw i popytu na niektóre produkty i komponenty. Oferentom trudno byłoby zatem wykazać zgodność z wymogami w zakresie odporności w momencie składania oferty, co – zwłaszcza w przypadku dużych i złożonych projektów – często poprzedza faktyczne oddanie projektu do użytku o kilka lat.

Jeżeli chodzi o wykazanie zgodności z kryterium odporności, art. 16 ust. 5 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że „[s]pełnienie kryteriów, o których mowa w art. 7, ocenia się, zobowiązując oferentów do przedstawienia dokumentacji celnej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013, jeżeli jest ona dostępna, oraz innych odpowiednich dokumentów wykazujących pochodzenie lub miejsce montażu technologii neutralnej emisyjnie lub jej głównych konkretnych komponentów, w tym faktur lub wszelkich innych środków". Rozporządzenie (UE) nr 952/2013 ustanawia reguły i procedury dotyczące operacji celnych w UE, które obejmują pojęcie reguł pochodzenia do celów określenia miejsca pochodzenia produktu. Niepreferencyjne reguły pochodzenia są wskazane w opracowanej przez Komisję Europejską tabeli „Table of list rules conferring non-preferential origin on products (following the classification in the CN)" [„Tabela wykazów reguł nadawania produktom niepreferencyjnego pochodzenia (zgodnie z klasyfikacją w Nomenklaturze scalonej)"]. W załączniku I do wytycznych dotyczących art. 28 ([37]) przedstawiono pozycje systemu zharmonizowanego związane z technologiami neutralnymi emisyjnie, które mają największe znaczenie dla art. 26, jak również dla art. 28 NZIA. Pozycje te można porównać z tabelą Komisji Europejskiej służącą do określenia mających zastosowanie niepreferencyjnych reguł pochodzenia na podstawie unijnego kodeksu celnego. Oferenci powinni przedstawić zgłoszenia celne jako główną dokumentację w celu wykazania zgodności z kryterium odporności.

W przypadku niepreferencyjnego pochodzenia zastosowanie ma zasada swobodnej oceny dowodów, co oznacza, że do udowodnienia miejsca wytworzenia lub montażu produktu wskazanego w zgłoszeniach celnych można wykorzystać szeroki zakres dokumentów i wiarygodnych dowodów. Dokumenty te mogą obejmować faktury, numery identyfikacyjne produktu, numery seryjne lub kody, tabliczki znamionowe, świadectwa pochodzenia, konosamenty i inne dokumenty przewozowe, zestawienia podstawowych materiałów, deklaracje dostawców, specyfikacje wysyłkowe, umowy z dostawcami, świadectwa inspekcji fabrycznej lub systemy realizacji produkcji. Chociaż wkład w odporność może wymagać weryfikacji w odniesieniu do każdego głównego konkretnego komponentu produktu końcowego technologii neutralnej emisyjnie (na różnych poziomach jego łańcucha wartości), zgłoszenia celne zawierają jedynie informacje na temat pochodzenia głównych konkretnych komponentów przywożonych do UE, a nie na temat innych głównych konkretnych komponentów, na przykład komponentów na kolejnym poziomie łańcucha wartości lub komponentów produkowanych w UE.

([37]) Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące wdrożenia art. 28 rozporządzenia (UE) 2024/1735 w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1724 (NZIA) (Dz.U. C, C/2026/123, 7.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/123/oj).

Z tego powodu art. 16 ust. 5 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że należy przedstawić dokumentację celną, jeżeli jest ona dostępna, i można ją uzupełnić innymi odpowiednimi dokumentami wykazującymi pochodzenie lub miejsce montażu produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie i głównych konkretnych komponentów zgodnie z dotyczącymi ich niepreferencyjnymi regułami pochodzenia. Przykładowo w przypadku modułu fotowoltaicznego zgłoszenie celne zawiera informacje wyłącznie na temat pochodzenia samego modułu. W celu określenia pochodzenia głównych konkretnych komponentów bazowych (tj. szkła solarnego, ogniw fotowoltaicznych, płytek fotowoltaicznych, sztabek krzemowych klasy fotowoltaicznej i polikrzemu klasy fotowoltaicznej) niezbędne są inne dokumenty spośród wymienionych powyżej. W art. 16 ust. 5 wymieniono faktury jako ewentualny dokument potwierdzający, który można wykorzystać w tym celu. Państwa członkowskie mogą jednak wymagać innych dokumentów, jeżeli dostarczają one wiarygodnych informacji łączących produkty z ich miejscem wytworzenia lub montażu. Dokumenty te mogą obejmować faktury, numery identyfikacyjne produktu, numery seryjne lub kody, tabliczki znamionowe, świadectwa pochodzenia, konosamenty i inne dokumenty przewozowe, zestawienia podstawowych materiałów, deklaracje dostawców, specyfikacje wysyłkowe, umowy z dostawcami, świadectwa inspekcji fabrycznej lub systemy realizacji produkcji. Jeżeli oferent nie przedstawi odpowiedniego dokumentu wykazującego pochodzenie lub miejsce montażu produktu końcowego lub głównego konkretnego komponentu, państwa członkowskie powinny automatycznie uznać, że te produkty końcowe lub główne konkretne komponenty pochodzą z państwa, od którego UE jest w dużym stopniu zależna, lub są w nim montowane.

Jeżeli w trakcie realizacji projektu konieczne są zmiany dostawców, powinni oni spełniać kryteria określone w pierwotnej aukcji, na której wybrano ofertę. Na przykład w przypadku zastosowania kryteriów odporności zastąpienie komponentów w projekcie powinno być dozwolone tylko wtedy, gdy są one zgodne z pierwotnie uwzględnionym wkładem w odporność. Wyjątki od tej zasady powinny mieć zastosowanie tylko wtedy, gdy spełnienie kryteriów aukcji skutkowałoby powstaniem niezgodności technicznych.

4.5. **Wkład w zrównoważony rozwój**

Zgodnie z art. 26 ust. 2 NZIA państwa członkowskie powinny ocenić wkład aukcji w zrównoważony rozwój poprzez analizę zrównoważenia środowiskowego ofert lub ich wkładu w innowacje lub integrację systemu energetycznego.

4.5.1. *Zrównoważenie środowiskowe*

Wkład aukcji w zrównoważony rozwój można ocenić poprzez ustanowienie pozacenowych kryteriów zrównoważenia środowiskowego pozwalających ocenić wpływ na klimat i środowisko. Kryteria te muszą wykraczać poza minimalne wymogi określone w obowiązującym prawie, w tym w prawie krajowym i unijnym. Jak wyjaśniono w motywie 16 rozporządzenia wykonawczego, przy opracowywaniu kryteriów zrównoważenia środowiskowego państwa członkowskie mogą zastosować co najmniej jedno z kryteriów zrównoważenia środowiskowego określonych w rozporządzeniu wykonawczym lub inne kryteria, które uznają za istotne. Jeżeli państwa członkowskie zdecydują się stosować kryteria opracowane w rozporządzeniu wykonawczym, muszą kierować się metodyką określoną w rozporządzeniu.

Jeżeli chodzi o ślad węglowy, nie istnieją obecnie zharmonizowane wiążące metody unijne dotyczące technologii objętych zakresem rozporządzenia wykonawczego. Komisja zapowiedziała, że będzie pracować nad uproszczeniem i harmonizacją metod rozliczania emisji dwutlenku węgla ([38]). Jako element rozporządzenia w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów ([39]) Komisja może opracować informacje związane ze środowiskowymi wskaźnikami cyklu życia, takimi jak ślad węglowy. Informacje te różniłyby się od wymogów dotyczących etykietowania energetycznego i innych wskaźników zrównoważenia środowiskowego, takich jak zdolność do recyklingu.

W międzyczasie rozporządzenie wykonawcze zawiera informacje na temat zasad przeprowadzania oceny śladu węglowego (w oparciu o ocenę cyklu życia – LCA) pod względem wymogów dotyczących przejrzystości i jakości danych. Ma ono również zapewnić, aby ślad węglowy obejmował szereg etapów cyklu życia. Ponieważ dostępność i wiarygodność danych obejmujących wszystkie etapy LCA mogą się różnić, należy to uwzględnić przy ustalaniu granic systemu i założeń dotyczących śladu węglowego ([40]).

([38]) Komunikat „Pakt dla czystego przemysłu: wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji" (COM (2025) 85).

([39]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2020/1828 i rozporządzenia (UE) 2023/1542 i uchylenia dyrektywy 2009/125/WE (Dz.U. L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([40]) Zalecenie Komisji (UE) 2021/2279 można uznać za istotny punkt odniesienia dla danych i wytycznych dotyczących rozwoju.

4.5.2. *Innowacje*

Kryterium innowacji ma na celu zapewnienie, aby w przypadku włączenia innowacji do aukcji zwycięskie projekty wykazywały wymierną poprawę w stosunku do aktualnego stanu wiedzy. Uznając, że innowacje mogą mieć różne skutki, rozporządzenie wykonawcze nie nakłada ograniczeń na obszary, w których innowacje te powinny mieć miejsce. Obszary te zostaną natomiast wyróżnione w procesie opracowywania modelu aukcji na podstawie szczegółowych celów w zakresie innowacji określonych przez państwa członkowskie organizujące aukcję. W rozporządzeniu wykonawczym wprowadzono rozróżnienie między aukcjami ukierunkowanymi na aspekty czysto innowacyjne i aukcjami, które obejmują pewne innowacyjne aspekty, ale koncentrują się przede wszystkim na wdrażaniu. Rozporządzenie wykonawcze nakłada zatem różne obowiązki w zależności od charakteru realizowanej innowacji.

4.5.3. *Integracja systemu energetycznego*

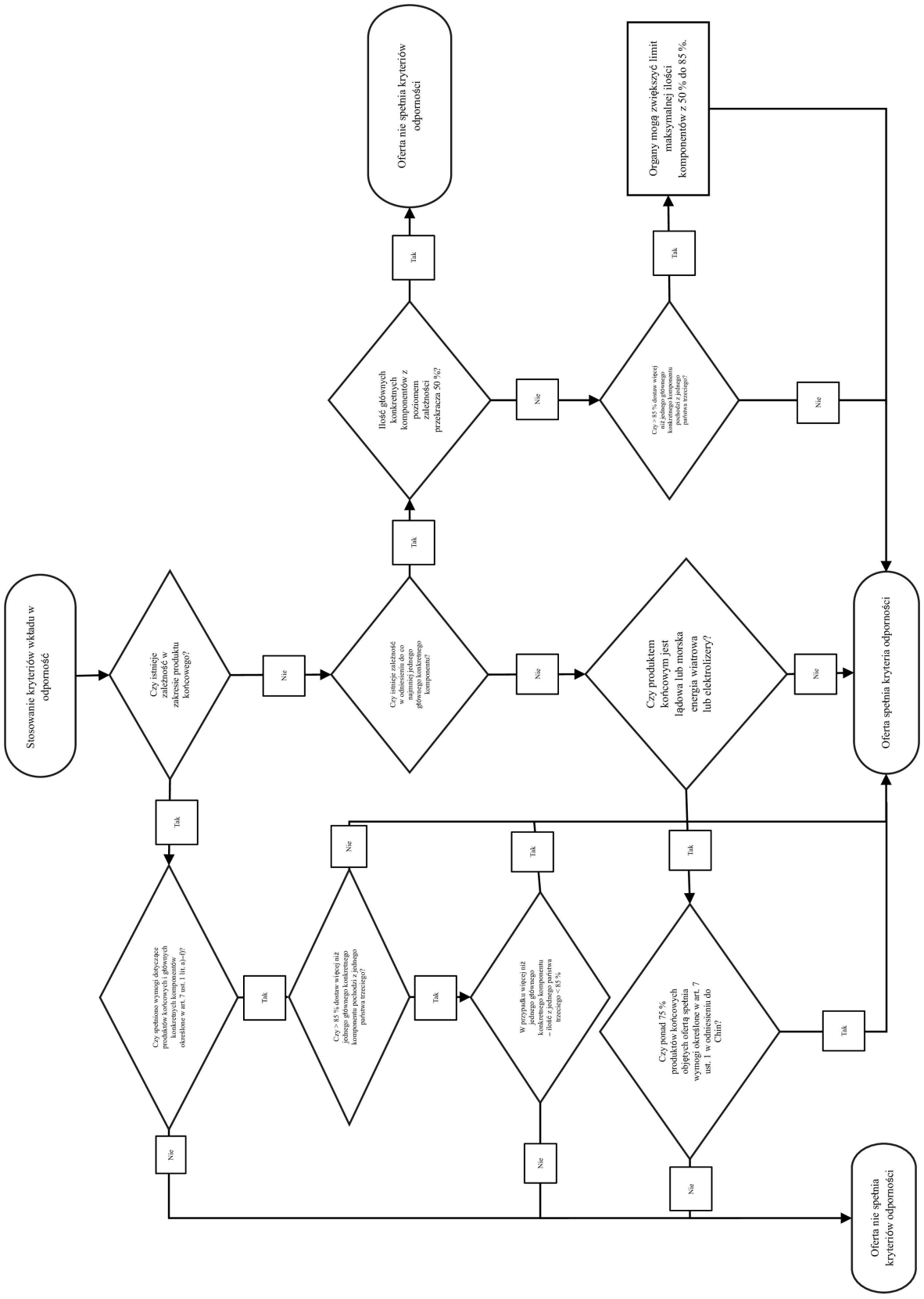
„Integracja systemu energetycznego", zgodnie z definicją zawartą w NZIA, odnosi się do zwiększenia integracji energii ze źródeł odnawialnych z systemem elektroenergetycznym i osiągnięcia efektywności na poziomie systemu, z uwzględnieniem nośników energii, infrastruktur i sektorów popytu. Ogólnym celem integracji systemu energetycznego jest świadczenie wolnych od paliw kopalnych, elastycznych, niezawodnych i zasobooszczędnych usług energetycznych po możliwie najniższych kosztach.

W rozporządzeniu wykonawczym określono kryteria pozacenowe dotyczące integracji systemu energetycznego w ramach aukcji energii ze źródeł odnawialnych, aby pomóc w zmniejszeniu kosztów systemu energetycznego poprzez uwzględnienie wpływu eksploatacji projektów w zakresie energii odnawialnej na system. Wkład ofert w integrację systemu energetycznego należy ocenić pod kątem ich zdolności do przyczynienia się do zmniejszenia potrzeb systemu w oparciu o trzy wymiary, takie jak: (1) elastyczność pod względem czasu, (2) wpływ lokalizacji oraz (3) połączenia między nośnikami energii.

Art. 15 ma na celu zapewnienie uwzględnienia wszystkich trzech wymiarów, a nie tylko np. elastyczności pod względem czasu. Wynika to z faktu, że z perspektywy integracji systemu energetycznego wszystkie wymiary są współzależne, co utrudnia ich rozdzielenie. Chociaż rozporządzenie wykonawcze wymaga uwzględnienia wszystkich trzech wymiarów przy opracowywaniu modelu aukcji, nie wymaga ono wdrożenia wszystkich z nich w ramach pozacenowego kryterium integracji systemu energetycznego.

ZAŁĄCZNIK 1

Schemat kryterium odporności

ZAŁĄCZNIK 2

Przykład instalacji fotowoltaicznych zgodnych z NZIA na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego

Ponieważ stwierdzono zależność od dostaw z jednego państwa trzeciego, zgodność z art. 7 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego jest zapewniona, jeżeli:

- ✓ system fotowoltaiczny nie jest montowany w tym państwie trzecim;
- ✓ falowniki fotowoltaiczne i ogniwa fotowoltaiczne nie pochodzą z tego państwa trzeciego;
- ✓ moduły fotowoltaiczne nie są montowane w tym państwie trzecim;
- ✓ co najmniej jeden inny główny konkretny komponent nie pochodzi z tego państwa trzeciego.

ZAŁĄCZNIK 3

Przykład turbiny lądowej zgodnej z NZIA na podstawie art. 7 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego

≥ 75 % turbin musi spełniać wymogi art. 7 ust. 1 w odniesieniu do Chin:

- ✓ Turbiny (produkt końcowy) nie pochodzą z Chin
- ✓ Nie więcej niż trzy główne konkretne komponenty pochodzą z Chin, z wyłączeniem układów napędowych/generatorów

W przypadku **WSZYSTKICH** turbin: nie więcej niż 85 % magnesów trwałych w ramach projektu będzie pochodziło z Chin (art. 7 ust. 2).